

εν αιθρία

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2021 - 31ος Χρόνος

Τσαμαδού 21 • 26222 Πάτρα • Τηλ & Fax: 2610321010 • email: oikipa@otenet.gr • site: www.oikipa.gr

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ: ΤΡΑΓΙΚΟΣ Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ!

1.200.000 στρέμματα καμένων εκτάσεων σε όλη τη χώρα!

Φωτογραφία του Κωνσταντίνου Τσακαλίδη: Η κραυγή της ηλικιωμένης από τις Γούβες Εύβοιας, που φανερώνει την απόγνωση προφανώς βλέποντας την καταστροφή να πλησιάζει.

Η αντιπυρική περίοδος του φετινού καλοκαιριού υπήρξε μια από εκείνες, που συμβαίνουν κάθε 7-10 χρόνια και που καταγράφονται στη συλλογική μνήμη ως **τραγικές**. Το μέγεθος της καταστροφής, που άφησαν πίσω τους οι μεγάλες φωτιές στην Ελλάδα, αποτυπώνει η επιχειρησιακή μονάδα **ΜΕΤΕΟ** του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

Σύμφωνα με την παρουσίαση του Εθνικού Αστεροσκοπείου, στην **Αττική** και την **Κόρινθο** κάηκαν περίπου 240.000 στρέμματα γης, στα **Ζήρια** 3.950 στρέμματα, στη **Φωκίδα** 25.700 στρέμματα, στην **Ηλεία** 180.000 στρέμματα γης και στη **Μεσσηνία** 51.000 στρέμματα. Επιπλέον, στην **Ανατολική Μάνη** κάηκαν 104.700 στρέμματα γης, στην **Εύβοια** 508.800 στρέμματα. **Συνολικά καταγράφονται περισσότερα από 1.200.000 στρέμματα καμένων εκτάσεων.**

- Τι πρέπει να γίνει μετά τις πυρκαγιές;
- Τι πρέπει να περιλαμβάνει ο μόνιμος αντιπυρικός μας σχεδιασμός;
- Πρέπει να κάνουμε αναδασώσεις μετά από πυρκαγιά;

Απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα δίνει το αφιέρωμα της «εν αιθρία» στις σελίδες 8,9,10 και 11, συγκεντρώνοντας απόψεις ειδικών και φορέων.

Να μην οπισθοδρομήσει η ανακύκλωση στην Πάτρα!

Ο ΔΗΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΒΡΕΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Οι πρόσφατες δηλώσεις του Δημάρχου Πατρέων κ. **Πελετίδη** σχετικά με την πορεία της ανακύκλωσης στην Πάτρα προκαλούν σοβαρές ανησυχίες. Ο κ. Δήμαρχος είπε, εν ολίγοις, ότι η σύμβαση με την εταιρία των μπλε κάδων (ΕΕΑΑ) είναι σε **αδιέξοδο** και κανείς δεν ξέρει τι θα γίνει μετά τη λήξη της (από την 1/1/2022), αφού δεν θα υπάρχει μηχανισμός να πάρει **τα ανακτηθέντα υλικά, επομένως θα καταλήγουν για θάψιμο.**

Μια τέτοια οπισθοδρόμηση είναι αδιανόητη και δεν επιτρέπεται να υπάρχει ούτε καν ως ενδεχόμενο. Ο Δήμος Πατρέων

πρέπει να κάνει «Ο,ΤΙ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙ!», για να μην συμβεί.

Αναλυτικά στη σελίδα 2

Λάθος η εγκατάσταση αιολικού πάρκου στο όρος Μπαρμπάς

ΠΑΓΙΑ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ Η ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΕ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA

Η ηγεσία της Περιφέρειας Δ. Ελλάδας και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας οφείλουν να επανεξετάσουν το έργο και **να αποτρέψουν την υλοποίησή του.** Λαθεμένες χωροθετήσεις δεν προκαλούν μόνο περιβαλλοντικές ζημιές, που έχουν κριθεί από το νόμο ως μη ανεκτές, αλλά και **δυσφημόν την αι-**

ολική ενέργεια, μια ελπιδοφόρα τεχνολογία, μέρος της λύσης του ενεργειακού μας προβλήματος.

Λεπτομέρειες στη σελίδα 16

Να μην οπισθοδρομήσει η Ανακύκλωση στην Πάτρα επ' ουδενί!

Ο ΔΗΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΒΡΕΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Οι πρόσφατες δηλώσεις του Δημάρχου Πατρέων κ. **Πελετίδη** προς δημοσιογράφους της «Πελοποννήσου» σχετικά με την πορεία της ανακύκλωσης στην Πάτρα προκαλούν σοβαρές ανησυχίες.

Ο Δήμαρχος είπε, εν ολίγοις, ότι η σύμβαση με την εταιρία των μπλε κάδων (ΕΕΑΑ) είναι σε **αδιέξοδο**, προσωρινά και άτυπα ως το τέλος του έτους το σύστημα των μπλε κάδων λειτουργεί, αλλά ουδείς ξέρει τι θα γίνει μετά, διότι χωρίς νέα σύμβαση δεν θα υπάρχει μηχανισμός να πάρει **τα ανακτηθέντα υλικά, επομένως θα καταλήγουν για θάψιμο**. Πρόσθεσε ότι αυτό ισχύει και για άλλους 13 δήμους, αλλά κάποιιοι, όπως η Αθήνα, επειδή έχουν «τον τρόπο», ευνοούνται από την εταιρία με παροχές υλικού και νέα σύμβαση.

Ως οργάνωση πολιτών, που από την ίδρυσή μας θέσαμε σε προτεραιότητα την ανακύκλωση ως τρόπο ζωής και ως πολιτική, υπογραμμίζουμε τα παρακάτω:

- Η περίπτωση να οδηγηθούν επεξεργασμένα στο Κέντρο Διαλογής (ΚΔΑΥ) του Δήμου μας υλικά σε θάψιμο πρέπει να θεωρηθεί **βαριά οπισθοδρόμηση**, κυρίως γιατί **θα απαξιώσει την ανακύκλωση** στη συνείδηση των δημοτών και, αν συμβεί, σοβαρό μέρος της ευθύνης, αν όχι το κυριότερο, θα ανήκει στο Δήμο μας. Αν η εταιρία μάς αδικεί σε παροχές υλικών που προβλέπονται ή τα «στυλώνει», ο Δήμος Πατρέων, τρίτος Δήμος της χώρας και από τους 5 πρώτους που εφάρμοσαν σύστημα ανακύκλωσης, δεν μπορεί να μην έχει εγκαίρως προβλέψει **εναλλακτικές λύσεις**.
- **Η διαπραγματέυση οφείλει να είναι αποτελεσματική αλλά και ευέλικτη**. Ένα διαπραγματευτικό αδιέξοδο θα αποτελέσει ήττα για όλους, την εταιρία, το Δήμο, τους δημότες, γιατί θα γυρίσει την υπόθεση ΧΡΟΝΙΑ ΠΙΣΩ. Αν πράγματι υπάρχουν παρόλο-

γες απαιτήσεις της άλλης πλευράς, πρέπει να γίνουν δημόσια γνωστές, για να κρίνουν (και να στηρίξουν, αν χρειαστεί) οι πολίτες.

- **Θα πρέπει να αποφεύγονται δηλώσεις**, όπως αυτή του Δημάρχου, ότι «αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει μηχανισμός συλλογής και διαλογής με αποτέλεσμα τα ανακυκλώσιμα υλικά να πηγαίνουν στη Ξερόλακκα», γιατί κατ' αρχάς δεν ισχύουν για τους επόμενους μήνες και από την άλλη **δίνουν λάθος μήνυμα στους πολίτες** που στηρίζουν καθημερινά το θεσμό, με κίνδυνο να καταρρεύσει

άμεσα το όλο εγχείρημα.

- Είναι απολύτως απαραίτητο αντί να πάμε σε πιο προχωρημένη μορφή, με πολλαπλούς κάδους και προδιαλογή οργανικών, να αφήσουμε τα πράγματα να κυλήσουν ως το θάψιμο ανακτηθέντων υλικών, έστω και αν φταίνε άλλοι, έστω και αν η κατάσταση στην αγορά ανακτηθέντων υλικών είναι πολύ κακή.

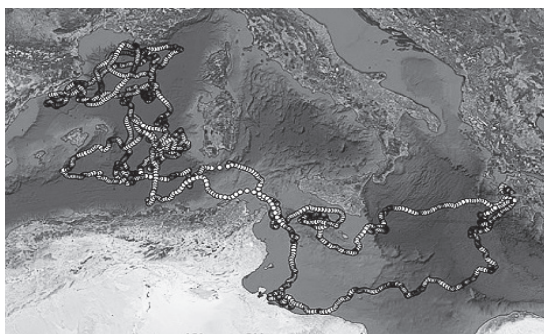
Μια τέτοια οπισθοδρόμηση είναι αδιανόητη και δεν επιτρέπεται να υπάρξει ούτε καν ως ενδεχόμενο. Ο Δήμος Πατρέων πρέπει να κάνει «Ο,ΤΙ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙ» για να μην συμβεί.

Συναντήσαμε ξανά την όμορφη νεράιδα «Έλλα» στο Καλό Νερό, στον κόλπο της Κυπαρισσίας!

Σημαντικά στοιχεία για τον αναπαραγωγικό κύκλο της θαλάσσιας χελώνας και τη μεγάλη περιπέτεια της μετανάστευσής της σε μεγάλες αποστάσεις μέσα στη Μεσόγειο δίνει στη δημοσιότητα ο ΑΡΧΕΛΩΝ με αφορμή την επιστροφή της «Έλλα» στον Κυπαρισσιακό.

Ο ΑΡΧΕΛΩΝ παρακολουθεί αυτή τη θαλάσσια χελώνα Καρέττα να ταξιδεύει σε όλη τη Δυτική Μεσόγειο με δορυφορικό πομπό εδώ και δύο χρόνια. Το ότι είδαμε την «Έλλα» να επιστρέφει με ασφάλεια στο Καλό Νερό, στον κόλπο της Κυπαρισσίας, όπου τοποθετήθηκε στο καβούκι της ο πομπός το 2019, είναι κάτι που πρέπει να γιορτάσουμε. Είχαμε τη μεγάλη τύχη να παρατηρήσουμε αυτή τη χελώνα καθ' όλη τη μετανάστευσή της μεταξύ δύο αναπαραγωγικών περιόδων στη Μεσόγειο!

«Γνωρίζαμε ότι η «Έλλα» κατευθυνόταν στον κόλπο της Κυπαρισσίας ήδη από τον Απρίλιο και εντοπίστηκε με τη βοήθεια drones κοντά στην παραλία ωτοκίας κατά τη διάρκεια της περιόδου του ζευγαρώματος στις αρχές Ιουνίου», λέει η **Γαλήνη Σαμλίδου**, υπεύθυνη του προγράμματος Πελοποννήσου του ΑΡΧΕΛΩΝ. Τελικά, οι εθελοντές παρατήρησαν την χελώνα να κάνει φωλιά στην παραλία Καλό Νερό τις πρώτες ώρες της 1^{ης} Ιουλίου 2021 στη διάρκεια της νυχτερινής εποπτείας!

«Η χελώνα άφησε τα αυγά της μόλις λίγα μέτρα μακριά από το σημείο, όπου την είδαμε να ωτοκεί για τελευταία φορά και τοποθετήσαμε τον δορυφορικό πομπό το 2019. Φαινόταν σε άριστη κατάσταση και ήταν πολύ ενεργητική, όταν κάλυψε τη φωλιά της» αναφέρει η Γαλήνη.

Η «Έλλα» είναι μία από τις πολύ λίγες χελώνες που έχουν παρακολουθηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της μετανάστευσής τους μεταξύ δύο αναπαραγωγικών περιόδων, παγκοσμίως. Το 2019 ο ΑΡΧΕΛΩΝ κατέγραψε ότι έκανε 3 φωλιές στον Κυπαρισσιακό και στη συνέχεια την παρακολούθησε να μεταναστεύει πάνω από 1700 χιλιόμετρα στην άκρη της λεκάνης της Δυτικής Μεσογείου, φτάνοντας στις ακτές της Γαλλίας και της Ισπανίας.

Οι ευκάλυπτοι

της Παναγιώτας Π. Λάμπρη
<http://users.sch.gr/panlampri/>

Της πόλης οι ιθύνοντες κατακρεούργησαν υπέροχους κραταιούς ευκαλύπτους, για να φτιάξουν, λέει, χώρους φιλικούς για τα παιδιά, για όλους τους πολίτες!

Και πώς θα μεγαλώσουν τα παιδιά χωρίς να παίξουνε κρυφτό πίσω απ' τους θεόρατους κορμούς τους, χωρίς σ' αυτούς τ' όνομα της αγάπης τους της πρώτης να χαράξουν και πώς, στ' αλήθεια, θα στεριώσουν στη ζωή δίχως τη γνώση πως για ν' αντέξουν τους ανέμους της ρίζες βαθιές σαν κείνες των ευκαλύπτων πρέπει ν' αποκτήσουν;

Κάθε μέρα αυτή η πόλη φτωχαίνει!

Τέχνες & Πολιτισμός

Η νέα χειμερινή περίοδος, μετά από ένα καυτό και σχετικά άγονο πολιτιστικά καλοκαίρι για την πόλη μας, ξεκινάει με μία ενδιαφέρουσα εικαστική έκθεση, που διοργανώνει ο

Δήμος Πατρέων σε συνεργασία με το **Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας**.

Συμμετέχοντας στις εκδηλώσεις για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας, αντιλαμβάνεται το γεγονός ως μια ευκαιρία αναστοχασμού του εθνικού παρελθόντος με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.

Έτσι, διοργανώνει πολιτιστική δράση (200 +), που θα φιλοξενηθεί στην Πάτρα, συνδιοργανώνεται με τον Πολιτιστικό Οργανισμό του Δήμου Πατρέων, έχει τίτλο: **«Προς Επισκευήν Ολομελείας - μια διαφορετική προσέγγιση της ελληνικής επανάστασης από τους εικαστικούς του**

σήμερα» και θα διαρκέσει από τις 20 του Σεπτεμβρίου έως τις 20 του Οκτώβρη.

Η έκθεση, στην οποία συμμετέχουν 115 εικαστικοί καλλιτέχνες, με 148 έργα, μετά από ανοιχτή πρόσκληση ενδιαφέροντος και επιλογή από την αιρετή Επιτροπή Κρίσεων του ΕΕΤΕ, περιλαμβάνει όλες τις σύγχρονες μορφές έκφρασης (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, video, φωτογραφία, εγκαταστάσεις, κ.λπ.), και έχει ως στόχο την αποτύπωση της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας με άξονα το μείζον αυτό γεγονός του νέου ελληνικού κράτους.

«...200 χρόνια μετά την Επανάσταση γινόμαστε μάρτυρες της ανακύκλωσης στερεοτύπων και παγιωμένων αντιλήψεων. Ποια μπορεί να είναι σήμερα η απόληξη μας, η πρότασή μας, απέναντι, όχι μόνο στους συναδέλφους του παρελθόντος, που λόγω παραγγελιών εργάστηκαν πάνω σε συγκεκριμένες εθνοκεντρικές οπτικές την Επανάσταση, αλλά σε όσα το επίσημο εθνικό αφήγημα και η κατευθυνόμενη θεσμική μνήμη επέβαλε και ανακύκλωσε, παρά τις ιστοριογραφικές μετατοπίσεις του 20ου αιώνα και

των αρχών του 21ου, στο διάστημα αυτών των 200 χρόνων.

Επιδίωξή μας είναι να φέρουμε στο φως, να αποτυπώσουμε όσα αποσιωπήθηκαν, στρεβλώθηκαν, καταδικάστηκαν στη λήθη. Να συμπληρώσουμε την εικόνα απαντώντας σε καίρια ερωτήματα που αφορούν στην Επανάσταση του 21, και τα χρόνια που ακολούθησαν, μέχρι σήμερα. Να αποτυπώσουμε, στα γενικά πλαίσια του εισαγωγικού σημειώματος, μια αληθινή εικόνα - εθνικό είναι ό,τι είναι αληθές, έλεγε ο Δ. Σολωμός - για τους αγώνες του ελληνικού λαού στη διαχρονία, πάντοτε με πρόταγμα την ελευθερία.

Να καταδυθούμε στο παρελθόν, να σταθούμε κριτικά, αιρετικά ίσως κάποιες στιγμές και ψύχραμα ως κοινωνικοί φορείς, παραγωγοί και δημιουργοί, να εκφράσουμε ένα διαφορετικό ιδεολογικό και κοινωνικό σχήμα, που ο καλλιτέχνης μπορεί και νομιμοποιείται να ιστορήσει χωρίς κοινωνικοπολιτικές και ιδεολογικές δεσμεύσεις.

Να συμβάλουμε με τον τρόπο αυτό στην εθνική αυτογνωσία, που είναι απαραίτητη στο δρόμο για την τρίτη εκατοετία του Νέου Ελληνικού Κράτους, σε συνθήκες τόσο διαφορετικές όσο και όμοιες με αυτές του νεαρού κράτους του 1827.

Να αναστοχαστούμε για τα 200 αυτά χρόνια του εθνικού παρελθόντος με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.

Να αναρωτηθούμε εντέλει για το ποια Ελλάδα θέλουμε».

Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί: 20 Σεπτεμβρίου - 20 Οκτώβρη 2021 στην Πάτρα, ταυτόχρονα σε δύο χώρους: Στην Αγορά Αργύρη και στη Δημοτική Πινακοθήκη Πατρέων.

Οι ώρες λειτουργίας θα είναι: Τρίτη έως Σάββατο: 10.00 - 14.00, Τρίτη έως Παρασκευή: 18.00 - 21.00, Κυριακή και Δευτέρα κλειστή.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ελένη Θωμά
«Α, ρε μαμά»,
Εκδόσεις Άπαρσις

Η Άννα, κεντρική ηρωίδα και αφηγήτρια, βιώνει τη ρουτίνα του γάμου και τις βίαιες ανατροπές της οικονομικής κρίσης. Συνειδητοποιεί ωστόσο ότι κάτι βαθύτερο την κατατρύχει. Και καταφεύγει σε ψυχολόγους, για να μπορέσει να επαναπροσδιορίσει τη σχέση με τον άνδρα της και να αντέξει τον ξενιστή των παιδιών της. Βασικό θέμα λοιπόν του μυθιστορήματος η πορεία της προς το φως, μέσα από μια οδυνηρή ψυχοθεραπευτική διαδρομή. Όμως, ψάχνοντας τον εαυτό της, η πρωταγωνίστρια μπαίνει στη ζωή της μάνας της και πέφτει πάνω σε ένα ανομολόγητο μυστικό. Αποφασισμένη, ρίχνεται στην αναζήτηση της αλήθειας, με απίστευτη επιμονή, αν και δεν λείπουν οι φόβοι και τα μεγάλα διλήμματα. Έχει όμως στο πλευρό της την οικογένειά της και τους ψυχοθεραπευτές. Κι επειδή η μάνα δεν μπορεί να μιλήσει, νεκρή ούσα, μιλούν γι' αυτήν συγγενείς, χωριανοί, φίλες. Έτσι, σε ρόλο πρωταγωνιστικό η ορεινή Ήπειρος της φτώχειας και της μετανάστευσης, του τότε και του τώρα. Μια ιδιόμορφη ανθρωπογεωγραφία, με το αξιακό της σύστημα, τους οικογενειακούς κώδικες τιμής, και κυρίως με τη «συνωμοσία της σιωπής» τείχος

αδιαπέραστο.

Ανίερη τυμβωρυχία μοιάζει ετούτη η αναμόχλευση, αλλά η ηρωίδα θεωρεί χρέος το καθάρισμα του ονόματος της μάνας και τον εξαγνισμό ενός άγου. Κι ακόμα, την απόδοση δικαιοσύνης, αφού μια βαριά αξεδιάλυτη υπόθεση φορτώθηκε όλη στις τρυφερές πλάτες του τότε μικρού κοριτσιού, της Στέλλας, που την κουβαλούσε ισοβίως σαν ένα ασήκωτο βάρος ενοχής, ντροπής και πόνου, έστω και αν βρήκε το κουράγιο να προχωρήσει τη ζωή του. Καθώς, λοιπόν, η κόρη αναζητεί τα άγνωστα χνάρια της μητέρας σε τόπους της παιδικής ηλικίας και καταγωγής, ξεθάβονται προγονικά μυστικά και αμαρτήματα. Ανασηκώνοντας το βαρύ πέπλο της σιωπής, αποκαλύπτεται μια τραγική βρεφοκτονία.

Το μυθιστόρημα «Α, ρε μαμά...», με χρονικό ορίζοντα τα μετεμφυλιακά κυρίως χρόνια (δεκαετία του '50) έως και την πρόσφατη οικονομική κρίση, είναι έργο πολυεπίπεδο. Μέσα από **τρεις γενιές γυναικών** ανοίγεται ένα παράθυρο με «μικροδιηγήσεις» αυθεντικών μαρτύρων στον χωροχρόνο της μεγάλης ιστορίας.

Έτσι, η πολυπρόσωπη αφήγηση, με τη γλωσσική ποικιλομορφία, μοιάζει με πολυφωνικό ηχείο μνήμης. Διασταυρώνονται δηλαδή πολλές και διαφορετικές φωνές, αφού οι ήρωες, που δεν είναι φερέφωνα της συγγραφέως, μιλούν τη δική τους προσωπική γλώσσα. Κι ακόμα, μια αφήγηση κινηματογραφικής ροής με στοιχεία ντοκιμαντέρ, γοργό ρυθμό, εκτεταμένη χρήση διαλόγου και μονολόγου, πολλές εναλλαγές, παραστατικές σκηνογραφικές περιγραφές εσωτερικού και εξωτερικού χώρου και ενδιαφέρουσα εικονοποιία.

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002
Περιοδική Έκδοση της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας
Διεύθυνση: Τσαμαδού 21 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ
Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
Θωμάς Κουτρούμπας
Τηλέφωνο & Fax : 2610.32.10.10
email: oikipa@otenet.gr
Τηλέφωνα μελών: 2610.342.444, 2610.643.541
Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή
Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας
Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς, υπηρεσίες: 43 ευρώ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610.521.007,
info@print247.gr
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Άρις Γεωργαντά
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:
Παναγιώτης Χαλούλιος
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ:
EUROBANK GR1302600150000710200863817
(ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ-ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ)
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ GR2401108170000081774820781
GR2401108170000081774820781
(ΚΟΡΔΙΣΤΟΥ ΜΕΛΙΤΙΟΜΕΝΗ-ΚΟΥΤΟΥΡΜΠΑΣ ΘΩΜΑΣ)

Δεν μπορεί να γίνουν τα πάντα πάρκινγκ!

Η προστασία των αμφιβίων του πλατανοδάσους είναι υποχρέωσή μας!

Σε προηγούμενα δημοσιεύματά μας είχαμε εξάρει τη δημιουργική συνεργασία που είχαμε με το Δήμο Πατρέων για την προστασία των αμφιβίων στο Πλατανόδασος του Προαστίου. Το «θαύμα» δεν κράτησε για πολύ. Στις πρώτες διαμαρτυρίες των κατοίκων της περιοχής ο Δήμος έσπευσε να αφαιρέσει τα τιμμεντένια εμπόδια, που είχαν τοποθετηθεί, για να προστατευτούν όσα ενήλικα άτομα αμφιβίων είχαν καταφέρει να επιβιώσουν στο μοναδικό νερόλακκο που απέμεινε υγρός.

Παραθέτουμε την ανακοίνωση της ΟΙΚΙΠΑ για το θέμα:

Η υποχώρηση του Δήμου Πατρέων στις πιέσεις μερίδας περιοίκων για όλο και μεγαλύτερες επεμβάσεις στον χώρο του Πλατανοδάσους Προαστίου, με τελευταία την αφαίρεση των τιμμεντένιων εμποδίων, που περιόριζαν την στάθμευση σε μικρό τμήμα του χώρου, είναι απαράδεκτη ηθικά και νομικά, διότι είναι **αντίθετη με τη νομοθεσία που προστατεύει ευαίσθητες μορφές ζωής, όπως είναι τα αμφίβια.**

Σημειώνουμε ότι η αφαίρεση αυτή των τιμμεντένιων εμποδίων, απαραίτητων, για να μην πατηθούν από οχήματα όσα ενήλικα άτομα αμφιβίων έχουν καταφέρει να επιβιώσουν στο μοναδικό νερόλακκο που απέμεινε υγρός, γίνεται αφού έχει προηγηθεί η κατασκευή και επίστρωση με σπαστό υλικό μεγάλου και άνετου πάρκινγκ αλλά και κάθετου δρόμου, που επίσης χρησιμοποιείται για στάθμευση οχημάτων των λουομένων, αμφίβολης (ή και ανύπαρκτης) αδειοδότησης και νομιμότητας.

Απαιτούμε την **άμεση επαναφορά των εμποδίων** και να τεθεί επιτέλους ένας φραγμός στις εγωιστικές απαιτήσεις κάποιων, που τα θέλουν όλα πάρκινγκ ή ενοχλούνται από το μοναδικό νερόλακκο, που με μεγάλη προσπάθεια διασώθηκε, με έωλους και αβάσιμους ισχυρισμούς ότι ευνοεί τα κουνούπια.

ΩΣ ΕΔΩ με την αντιμετώπιση ενός πολύτιμου αστικού βιοτόπου **με αδιαφορία για τις προβλέψεις της περιβαλλοντικής**

νομοθεσίας!

Παραθέτουμε παρακάτω το κείμενο επιστολής, που απευθύναμε στον Δήμαρχο, τους αρμόδιους αντιδημάρχους Κορδά και Ασπράγκαθο, τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Περιφέρειας και κοινοποιήσαμε στις **δημοτικές παρατάξεις** για το ειδικότερο θέμα της σχέσης αμφιβίων και κουνουπιών:

Πληροφορούμεθα ότι τοπικός Σύλλογος της Περιοχής Προαστίου διαμαρτύρεται εγγράφως για τις ενέργειες του Δήμου να προστατεύσει, μετά από προτάσεις της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας, κατά την περίοδο της αναπαραγωγής, και να διατηρήσει προστατευμένο με ξύλινη περίφραξη ένα μικρό τμήμα του χώρου του πλατανοδάσους, στο οποίο παραμένει νερό, και στο οποίο είναι εύκολο να διαπιστώσει κανείς (ακουστικά τουλάχιστον) ότι επιβιώνουν αμφίβια. Ο Σύλλογος ισχυρίζεται ότι απ' αυτόν και άλλα μικρότερα υγρά σημεία στην επαφή του πλατανοδάσους με την παραλία, υπάρχει κίνδυνος ανάπτυξης πληθυσμού κουνουπιών.

Θεωρούμε επ' αυτού αναγκαίο να υπογραμμίσουμε τα παρακάτω:

- Η παρουσία στον εναπομείναντα περιφραγμένο φυσικό νερόλακκο του πλατανοδάσους και σε 2-3 ακόμη σημεία δίπλα του σημαντικού αριθμού αμφιβίων, διαφορετικών ειδών μάλιστα, είναι παράγων σοβαρού ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ και όχι αύξησης του πληθυσμού των κουνουπιών, διότι αυτά, κυρίως στη μορφή των προνυμφών (αρχική μορφή προ της ωρίμανσης) αποτελούν βασική τροφή - στόχο των αμφιβίων.
- Η προστασία των φυσικών βιοτόπων, έστω και μικρής έκτασης είναι ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ κάθε αρχής, κεντρικής ή αυτοδιοικητικής και η καταστροφή τους απαγορεύεται από την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Οι διατάξεις προστασίας είναι αυστηρότερες, όταν πρόκειται για βιότοπους απειλούμενων ειδών, όπως είναι τα αμφίβια, των οποίων διεθνώς οι πληθυσμοί δέχονται πλήγματα και καταστροφές βιοτόπων και γι' αυτό το λόγο προστατεύονται αυστηρά.

- Σε σχέση με την καταπολέμηση των προνυμφών, πέραν του ελέγχου του πληθυσμού τους από τα αμφίβια, είναι δυνατή και η συνεργασία με την Δ/νση Περιβάλλοντος της Περιφέρειας για επέμβαση με βιολογικό σκεύασμα στα πλαίσια σχετικού προγράμματος που εκτελεί.

Συμπερασματικά:

- Η προστασία της φύσης και της άγριας ζωής, ιδίως σε πολύτιμες παραποτάμιες περιοχές, είναι αυστηρή εκ της περιβαλλοντικής νομοθεσίας υποχρέωσή μας.

- Τα Αμφίβια του πλατανοδάσους, των οποίων η εφετινή αναπαραγωγή, πιθανότατα χάρις και στις υποστηρικτικές ενέργειες του Δήμου, εκτιμούμε ότι ήταν καλύτερη από άλλες χρονιές, **ΕΛΕΓΧΟΥΝ** και **ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ** τους πληθυσμούς οχλούντων εντόμων, όπως τα κουνούπια.

- Το πλατανόδασος ΔΕΝ επιτρέπεται να υποβαθμιστεί στερούμενο τους φυσικούς του νερόλακκους. Η μοναδική του αξία έγκειται στο ότι **ΣΥΝΔΥΑΖΕΙ** (α) φυσικό άλσος, (β) περιπατητικές διαδρομές, (γ) μικρό αλλά πολύτιμο βιότοπο αναπαραγωγής αμφιβίων, (δ) κολυμβητική παραλία.

Έχουμε όχι μόνο **υποχρέωση**, αλλά και **συμφέρον**, από πλευράς ποιότητας ζωής, να διατηρήσουμε **ΌΛΑ** τα παραπάνω.

Οι κάτοικοι, τα βατράχια και ο κ. Ρώρος!

Η άκριτη υιοθέτηση της «καταγγελίας» των κατοίκων, περί «εστιών μόλυνσης» από τα κουνούπια οδήγησε τον επικεφαλής της Δημοτικής παράταξης «ΩΡΑ ΠΑΤΡΩΝ» κ. **Γιώργο Ρώρο** να απευθύνει επιστολή προς τον αντιδήμαρχο αρχιτεκτονικού έργου, ζητώντας ενημέρωση και «**άμεση επίλυση του προβλήματος**».

Η ΟΙΚΙΠΑ κοινοποίησε τη θέση της και στον κ. Ρώρο, προκειμένου να ενημερωθεί για την ανάγκη προστασίας των μικρών υδροτοπικών περιοχών και για τη σχέση αμφιβίων και κουνουπιών.

Ελπίζουμε στο μέλλον να είναι προσεκτικότερος και να μην εκτίθεται με την άκριτη υιοθέτηση κάθε τοπικού αιτήματος.

Πάτρα 3.8.2021
 Προς: Αντιδήμαρχο Αρχιτεκτονικού Έργου - Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων (ΥΜ) και Έργων Υποδομής
 ΘΕΜΑ: «Πρώτη Πλατανοδάσους»

Κύριε Αντιδήμαρχε,

Η Παράση του Πλατανοδάσους έχει παραγραφεί από την προηγούμενη επίσημη επίθεση στα όρια Πατρών. Όλοι αναφέρονται σε κάποιο κατά τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν «παροτρυνόμενοι» υπερέλαση κατά τη διαδρομή που δεν είναι σύντομα πλέον ακτών ποταμού. Επειδή οι εργαζόμενοι υπερέλαση των Περιφέρειας άμεσα έλαβαν επίσημο διαπιστευτικό μέτρος με μόνιμη κατάληξη με νερό που αποτελούν επίσης μέτρος, κοινοποιήθηκαν στα ΥΠ και κοινοποιήθηκαν την ελάτωση τους μέσω αποστολής ή με μηχανική τρόπο. Τα κουνούπια αυτά είναι φορέας του κοί της γενεράλισης.

Προσκόμιζω για ενημέρωσή σας και άμεση ποιότητα επίλυσης του προβλήματος.

Με εκτίμηση
 Ο επικεφαλής της «ΩΡΑ ΠΑΤΡΩΝ»
 Γιώργος Ρώρος

ΕΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΚΗΤΩΔΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΦΡΟ ΑΠΟ ΤΗΝ GREENPEACE

Την καταγραφή κητωδών στο τμήμα της ελληνικής τάφρου δυτικά και νοτιοδυτικά της Κρήτης πραγματοποιεί η GREENPEACE στα πλαίσια ανάδειξης του φυσικού πλούτου που υπάρχει στη συγκεκριμένη περιοχή.

Η έρευνα πεδίου που ξεκίνησε στις 19 Αυγούστου, διεξάγεται εντός των 2 οικοπέδων, που η ελληνική πολιτεία έχει παραχωρήσει σε μεγάλες πετρελαϊκές για εξόρυξη υδρογονανθράκων, και θα διαρκέσει μέχρι τις αρχές Σεπτεμβρίου και τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένονται να δημοσιοποιηθούν το επόμενο διάστημα.

Πραγματοποιείται από το εμβληματικό πλοίο της οργάνωσης, Arctic Sunrise, όπου συμμετέχουν μέλη της οργάνωσης και ειδικοί επιστήμονες.

Η έρευνα, που εστιάζει ιδιαίτερα στην καταγραφή της φάλαινας-φουσητήρα (Physeter macrocephalus) και της φάλαινας-ζιφιό (Ziphius cavirostris), στοχεύει από τη μια να ενισχύσει την κατανόηση της κατανομής, της ταυτότητας και της αφθονίας των πιο πάνω ειδών και από την άλλη να αναδείξει την οικολογική σημασία της συγκεκριμένης περιοχής, η οποία, δυστυχώς, προορίζεται για έρευνα και εκμετάλλευση πετρελαίου και ορυκτού αερίου.

Το ταξίδι αυτό έρχεται να εμπλουτίσει τη γνώση και το πολύτιμο έργο του Ινστιτούτου Κητολογικών Ερευνών "Πέλαγος", που υπερασπίζεται για περισσότερα από 25 χρόνια την προστασία των κητωδών και των οικοσυστημάτων τους και να υπενθυμίσει ότι οποιαδήποτε νέα εξόρυξη υδρογονανθράκων στις ελληνικές θάλασσες είναι ανεπίτρεπτη.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση της Greenpeace:

«Σε μία περίοδο που ολόκληρη η υφήλιος αλλά και η Μεσόγειος βιώνει με πρωτοφανή τρόπο τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης γίνεται περισσότερο από ποτέ επιτακτική η ανάγκη να προστατευτεί η βιοποικιλότητα της Μεσογείου και να μπει ένα τέλος στα σχέδια των πετρελαϊκών εταιρειών και της κυβέρνησης για νέες εξορύξεις ορυκτού αερίου και πετρελαίου στη χώρα μας, που επιδεινώνουν αυτή την παγκόσμια κρίση.

Η επιχειρησιακή ρύπανση θάλασσων γεωτρήσεων σε μεγάλα βάθη, όπως αυτές που αναμένονται να λάβουν χώρα στη συγκεκριμένη περιοχή δυτικά και νότια της Κρήτης, αλλά και ένα πιθανό ατύχημα, θα έχουν ολέθριες συνέπειες για το ευαίσθητο αυτό οικοσύστημα και τα θηλαστικά της Μεσογείου».

Αποτελεί πάγιο αίτημα του ελληνικού περιβαλλοντικού κινήματος να ακυρωθούν άμεσα όλες οι σχεδιαζόμενες εξορύξεις υδρογονανθράκων στην Κρήτη και την υπόλοιπη Ελλάδα και να σταματήσει η χρήση πετρελαίου και αερίου όσο πιο κοντά στο 2040 είναι εφικτό.

Ιδιαίτερα για το φυσικό αέριο, που λανθασμένα διαφημίζεται ως «καλό», πρέπει να θυμίσουμε ότι είναι και αυτό ένα ορυκτό καύσιμο, που απελευθερώνει κατά την καύση του διοξείδιο του άνθρακα, αέριο που έχει στοχοποιηθεί ως κύριο αίτιο για την κλιματική κρίση.

Η μόνη λύση για τις ενεργειακές μας ανάγκες είναι κατ' αρχάς η μείωση και εξοικονόμηση ενέργειας, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), με χωροθετήσεις, που θα σέβονται βεβαίως το φυσικό περιβάλλον.

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΕΛΛΑΔΑ:

Αρνητικό ρεκόρ για το 2021

Αρνητικό ρεκόρ καταγράφει η χώρα μας, στην έκταση των δασικών πυρκαγιών για το 2021 (τα στοιχεία είναι μέχρι τις 20/8).

Όπως προκύπτει από τα δεδομένα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφόρησης για Δασικές Πυρκαγιές (European Forest Fire Information System - EFFIS - <https://effis.jrc.ec.europa.eu>), παρότι ο αριθμός των δασικών πυρκαγιών του 2021 στην Ελλάδα παρουσιάζει αύξηση 43% σε σχέση με τον μέσο όρο της περιόδου 2008 - 2020, η συνολική καμένη έκταση καταγράφει εξαιρετικά μεγάλη αύξηση ίση με περίπου 500% ως προς τον αντίστοιχο μέσο όρο της ίδιας περιόδου.

Αξίζει να σημειωθεί πως, με βάση αυτά τα στοιχεία, η Ελλάδα κατατάσσεται πρώτη μεταξύ των 15 εξετασθέντων χωρών της Μεσογείου (βλ. σχετικό διάγραμμα).

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΗΝΕΙΟΥ ...ΕΡΗΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ!

Ένα κλασικό παράδειγμα κακής διαχείρισης των υδάτινων πόρων είναι η εικόνα που παρουσιάζει ο Πηνειός ποταμός στη διάρκεια του καλοκαιριού.

Σε ένα μεγάλο τμήμα του, μήκους 25 χιλιομέτρων από τις πηγές έως τη γέφυρα Διαλεχτού στα Τρίκαλα, δεν υπάρχει ούτε μια σταγόνα νερού!

Οι αιτίες είναι προφανείς και οφείλονται στην υπεράντληση, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες άρδευσης των χιλιάδων στρεμμάτων του Θεσσαλικού κάμπου.

Το τοπίο θυμίζει κυριολεκτικά έρημο και οι επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα της περιοχής είναι τεράστιες.

Το ποτάμι ξαναβρίσκει τα ...νερά του λίγα χιλιόμετρα πιο κάτω, όπου στην κοίτη του χύνονται παραπόταμοι δίνοντάς του την ομορφιά που έχουμε συνηθίσει.

Όπως τονίζουν οι ειδικοί - με δεδομένη και τη λειψυδρία λόγω της κλιματικής κρίσης - η ορθολογική χρήση του νε-

ρού σε συνδυασμό με την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων είναι μονόδρομος, προκειμένου να μην μετατραπεί σταδιακά η περιοχή της Θεσσαλίας σε μια απέραντη έρημο.

...ΝΕΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ;

...«Πού πάει ο καιρός που φεύγει;» αναρωτιόταν ένα «παιδικό» τραγουδάκι της Λιλιπούπολης των νιάτων μας! Κι εμείς σκεφτόμαστε να ...πάει και να μην ξαναγυρίσει καλοκαίρι όπως το φετινό, που, εν μέσω **πανδημίας**, μας αποχαιρέτησε φορτωμένο συγκινήσεις και εικόνες τραγικές: ...Κι άλλους πανικόβλητους ανθρώπους να παίρνουν το δρόμο της **προσφυγιάς** στο **Αφγανιστάν**, πρωτόγνωρους **καύσωνες** να τσουρουφλίζουν ανθρώπους και ζώα, καταστροφικές **πυρκαγιές** να κατακαίουν πολλές περιοχές του Β. Ημισφαιρίου, όπως την Καλιφόρνια, την Ιταλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Τουρκία, τη χώρα μας κ.α.

Εντούτοις, ...όπου και να πηγαίνει ο καιρός που φεύγει, εμείς παραμένουμε εδώ ψύχραιμοι και αποφασισμένοι να προσπαθήσουμε να «...σώσουμε οτιδήποτε, αν σώζεται» μαζί με τον ...ΟΗΕ, ο οποίος στο πλαίσιο της Σύμβασής του για τη **Βιο-**

Νέοι φιλόδοξοι στόχοι για την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και την προστασία της φύσης από ΟΗΕ.

λογική Ποικιλότητα (CBD) δημοσιοποίησε, πρόσφατα, **προσχέδιο** μιας - υπό συζήτηση ακόμη - **παγκόσμιας συμφωνίας**, με πρότυπο τη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, όπου ως ζητούμενα, μεταξύ άλλων, συγκαταλέγονται:

Η **προστασία** του 30% των **εδαφών** και των **θαλασσών** και η επέκταση κατά 15% των

οικοσυστημάτων.

Ο **περιορισμός** της εισαγωγής **χωροκατακτητικών ξένων ειδών** και η προστασία του 90% της **γενετικής ποικιλίας** άγριων και εξημερωμένων ειδών.

Η **μείωση** της χρήσης **παραιοτοκτόνων** κατά δύο τρίτα, με άμεσο αντίκτυπο στις πρακτικές της παγκόσμιας αγροτικής παραγωγής.

Ο **περιορισμός** στο μισό των **απορριμμάτων τροφίμων** και η **εξάλειψη** των **πλαστικών αποβλήτων**.

Η αναδιάρθρωση ή ο **τερματισμός επιβλαβών** για τη βιοποικιλότητα **επιχορηγήσεων** κατά τουλάχιστον 500 δις δολάρια το χρόνο.

Η **αύξηση** κατά 200 δις δολάρια ετησίως των **διεθνών χρηματοδοτικών ροών** προς **αναπτυσσόμενα κράτη**.

Η **λήψη μέτρων** για την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και τη **διασφάλιση** της **βιώσιμης γεωργίας**, της **δασοκομίας** και των **πρακτικών υδατοκαλλιέργειας**, που θα μπορούσαν να «αφαιρέσουν» από την ατμόσφαιρα τουλάχιστον 10 γιγατόνους CO₂ ετησίως, έως το 2030!

Πρόκειται για «ένα **εξελισσόμενο σχέδιο**», όπως επισημάνθηκε, με απώτερο στόχο «να ζήσουμε σε αρμονία με τη φύση» τουλάχιστον έως το 2050! ...Κι εμείς ελπίζουμε τα **λόγια** να γίνουν **πράξεις!**

Η ...ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΠΙΜΠΑΡΑ!

Νότια του **Μπουένος Άιρες**, στη μέση ενός ονειρικού τοπίου με λίμνες και ποτάμια, βρίσκεται η περιοχή **Nordelta**, που είναι ένας θύλακας μεγάλων **σπιτιών** για **πλουσίους** και η πιο γνωστή **περιφραγμένη** κοινότητα της **Αργεντινής**. Ωστόσο, οι περιβαλλοντολόγοι είχαν εκφράσει **εξαρχής** τις **αμφιβολίες** τους γι' αυτήν, επειδή χτίστηκε στους **υγρότοπους** του **Παρανά**, του δεύτερου σημαντικότερου **ποταμού** στη **Νότια Αμερική** μετά τον Αμαζόνιο.

Τις τελευταίες εβδομάδες του φετινού Αυγούστου, λοιπόν, η **...φύση** αντεπετέθη στους καλοβαλμένους κατοίκους της Nordelta, αφού στην κοινότητα εισέβαλαν ορδές **υδρόχοιρων** ή **καπιμπάρα** (=άρχοντας των γρασιδιών), καταστρέφοντας τα ...γκαζόν, δαγκώνοντας σκύλους, προκαλώ-

ντας τροχαία ατυχήματα και αφήνοντας παντού τα ...περιττώματά τους! Πληροφορικά, ο **υδρόχοιρος** (*Hydrochoerus hydrochaeris*) είναι το μεγαλύτερο **τροπικό** του κόσμου, άκακο **ημιυδρόβιο** ζώο, που κατοικεί σε βάλτους και υγρότοπους σε όλη τη ζούγκλα της Νότιας Αμερικής. Μπορεί να φτάσει σε μήκος το ένα μέτρο, να ξεπεράσει σε ύψος τα **60 εκατοστά** και να ζυγίζει μέχρι και **60 κιλά!**

Οι **υπεύθυνοι άγριας ζωής** έχουν απαγορεύσει στους κατοίκους να πειράξουν τα τεράστια ...ποντίκια, ενώ οι **οικολόγοι** της περιοχής πολύ σωστά διατείνονται ότι, αφού η Nordelta πρώτη **εισέβαλε** στο **οικοσύστημα** των καπιμπάρα, η «αντεπίθεση» των ζώων ήταν αναμενόμενη!... Στη δε **πολιτικά πολωμένη** Αργεντινή οι προοδευτικοί Peronists βλέπουν

Υδρόχοιροι στην Αργεντινή πυροδοτούν έντονη διαμάχη περί περιβάλλοντος και ...ισότητας.

τη Nordelta ως θύλακα μιας ανώτερης τάξης έτοιμης να αποκλείσει τους απλούς πολίτες και κατά ειρυνικό τρόπο, κάποιιο θεωρούν τα καπιμπάρα ως **πρωτοστάτες** σε έναν **...ταξικό πόλεμο!**

Αξιοσημείωτο είναι ότι εδώ και μια **δεκαετία** πραγματοποιούνται στη χώρα

καμπάνιες υπέρ της έγκρισης από το Κογκρέσο νόμου προστασίας από την «ανάπτυξη» των **υγρότοπων** χωρίς αποτέλεσμα, ενώ η κυβέρνηση κατηγορείται ότι στο μεταξύ επιτρέπει σε **κτηματομεσίτες** να καταστρέφουν τη φύση!

ΤΟ ΣΙΔΝΕΪ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ...ΛΕΥΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ ΚΑΙ ...ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ ΣΕ ΚΑΘΕ ΚΗΠΟ!

Οι «λευκές στέγες» μπορεί να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας από μη μονωμένα κτήρια έως και 50% στο Σίδνεϊ!

Στη μακρινή **Αυστραλία** και σε έκθεση Διακυβερνητικής Επιτροπής, που δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο, διαπιστώθηκε ότι η αστικοποίηση έχει επιδεινώσει τις επιπτώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη στις πόλεις και, μάλιστα, στις χερσαίες περιοχές της ηπείρου, η θερμοκρασία έχει αυξηθεί κατά περίπου **1,4 βαθμούς Κελσίου** από το 1910!

Επίσης, μελέτες έδειξαν ότι τμήματα στα **δυτικά του Σίδνεϊ** είναι από τα λιγότερο φυλλώδη στην αστική Αυστραλία, ενώ, αντίθετα, στη **βόρεια ακτή** της πόλης η κάλυψη με **δέντρα** φτάνει ως και το **60%**. Έτσι, το αντίστοιχο υπουργείο σκοπεύει τώρα να απαγορεύσει τις **σκουρόχρωμες στέγες** και να απαιτήσει από όλους τους ιδιοκτήτες ακινήτων να φυτέψουν **τουλάχιστον ένα**

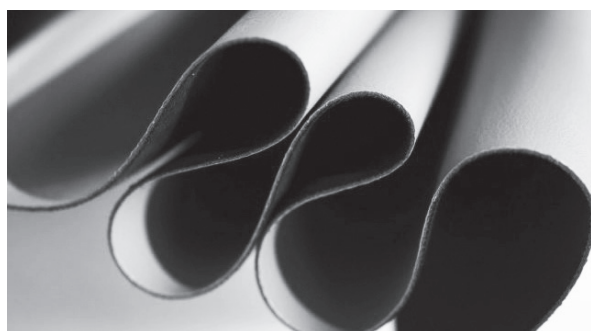
δέντρο σε κάθε κήπο, καθώς οι αρχές θέλουν να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες των αυξανόμενων θερινών θερμοκρασιών, που, όπως όλα δείχνουν, μπορεί να ξεπεράσουν και τους **50 βαθμούς Κελσίου!**

Οι κανόνες θα ισχύουν αρχικά για τα **προάστια** στα νοτιοδυτικά του **Σίδνεϊ**, όπου στα καινούρια σπίτια θα είναι υποχρεωτικές οι ανοιχτόχρωμες ή λευκές στέγες, ενώ τα νέα οικόπεδα θα πρέπει να είναι αρκετά μεγάλα, ώστε να έχουν **ένα τουλάχιστον δέντρο** στην πίσω αυλή. Εξάλλου, οι σκούρες στέγες όχι μόνο διατηρούν τη θερμότητα και αυξάνουν την θερμοκρασία, αλλά οδηγούν και σε υψηλούς **λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος** λόγω της ανάγκης ψύξης των σπιτιών!

ΦΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΙΝΗ ΑΠΟ ...ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΜΗΛΩΝ;

Η ιδέα της παραγωγής **τεχνητού «δέρματος»** από φυτά και άλλα βιοδιασπώμενα υλικά αποκτά ολοένα και περισσότερους υποστηρικτές και επίδοξους «εφευρέτες» που προτείνουν πιο βιώσιμες λύσεις. Έτσι, η εταιρεία **Beyond Leather Materials**, με έδρα την **Κοπεγχάγη**, παρουσίασε πρόσφατα μία επιλογή **φυτικής δερματίνης** με βάση τα **...υπολείμματα** από την παραγωγή **χυμού μήλων** και **μηλίτη**.

Το προϊόν ονομάστηκε **Leap** (στα αγγλικά «άλμα») από τη φράση **«Leftover Apples»** - «αποφάγια μήλων» κοινώς - και για τη δημιουργία τριών στρωμάτων απαιτεί **99% λιγότερο νερό**, ενώ κατά τη διαδικασία εκλύεται **85% λιγότερο**

Μεγάλο το ενδιαφέρον για τα δείγματα δερματίνης από μήλα, που πουλήθηκαν αμέσως!

τερο CO₂ στην ατμόσφαιρα, συγκριτικά με την αντίστοιχη επεξεργασία **ζωικού δέρματος**. Αποτελείται από 80% βιοδιασπώμενα υλικά και είναι σχεδιασμένο, ώστε αυτά να αποσυντίθενται στο τέλος του κύκλου χρήσης.

Πηγή για τα υπολείμματα μήλων είναι μια μικρή **εταιρεία παραγωγής χυμών** από τη Δανία, που επεξεργάζεται μήλα

νότιων καλλιεργητών, αφήνοντας **500 με 600 τόνους λυμάτων** ετησίως, αφού το 25% των μήλων πετιέται μετά την πρέσα για την παραγωγή χυμού ή μηλίτη. Γενικά, η φιλοσοφία της εταιρείας είναι, σε κάθε περίπτωση, τα **βασικά συστατικά** να προέρχονται από τα **σκουπίδια** και ο στόχος είναι μέχρι το 2024, να έχει γίνει το προϊόν **100% βιοδιασπώμενο**.

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ Η **αγριόγата**, η οποία έχει πιο μακριά πόδια και πιο επίπεδο κεφάλι από την κλασική οικιακή γάτα, **εξαφανίστηκε** από τα σύγχρονα ολλανδικά εδάφη κατά τον Μεσαίωνα, μετά από ανελέητο κυνήγι και επιχειρήσεις για την εκκαθάριση των δασών, αλλά φαίνεται ότι τώρα επιστρέφει στα δάση της νότιας ολλανδικής περιοχής του Λίμπουργκ! Σύμφωνα με ερευνητές της **ομάδας ARK**, που τις μελετούν, η **επιστροφή** τους στην **Ολλανδία** οφείλεται στην αλλαγή της διαχείρισης των δασών, που ευνοεί τη φύση έναντι της συγκομιδής **ξυλείας** στη χώρα, καθώς και ο «κορεσμός» των ενδιαιτημάτων τους στα γειτονικά βουνά **Άιφελ** της **Γερμανίας** και τις **βελγικές Αρδέννες**, που ανάγκασε τα ζώα να αναζητήσουν νέα εδάφη.

☑ Η λίμνη **Ροορο** βρισκόταν στα βουνά **Altiplano** στην περιοχή **Ουρου της Βολιβίας**, σε υψόμετρο περίπου 3.700 μ. και ήταν το σπίτι για πολλά είδη **ψαριών** και **πτηνών**. Με έκταση **1.000 τ.χλμ.** ήταν κάποτε η **δεύτερη μεγαλύτερη λίμνη** στη Βολιβία και οι ψαράδες της περιοχής ήξεραν ότι τα νερά της ανανεώνονται ανά 50 χρόνια. Όμως, λόγω **θερμοκρασιών - ρεκόρ** και έντονης **ξηρασίας**, το νερό της στέρεψε τελείως και η λίμνη μετατράπηκε σε **έρημο**. **«Η μάννα-γη κουράστηκε»**, λένε μοιρολατρικά οι ψαράδες, που τώρα θα πρέπει να αναζητήσουν αλλού τα προς το ζην...

☑ Κι ενώ μελέτη Καναδών επιστημόνων μάς προειδοποιεί ότι το **ένα τρίτο** των ειδών **καρχαριών** και **σαλαχιών** κινδυνεύει με εξαφάνιση, ομάδα ερευνητών από το **Πανεπιστήμιο της Χάιφα**, την **Ισραηλινή Ωκεανογραφική και Λιμνολογική Έρευνα (IOLR)** και άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα του Ισραήλ, εντόπισαν στα ανοικτά του **Τελ Αβίβ** και σε μεγάλο βάθος ένα τεράστιο **...μαιευτήριο καρχαριών!** Πρόκειται για μια περιοχή, που, όπως φαίνεται, χρησιμοποιούν ως **τόπο αναπαραγωγής** τα είδη καρχαριών της **Μεσογείου** που ζουν σε μεγάλα βάθη και μας γεμίζει ελπίδες, αφού φαίνεται ότι πολύ λίγα χρήσιμα πράγματα γνωρίζουμε για όσα συμβαίνουν σε μεγάλα βάθη όχι μόνο στα ανοικτά του Ισραήλ αλλά σε όλο τον πλανήτη.

Πυρκαγιές:

Να αλλάξουμε οργάνωση και μεθόδους! Να κάνουμε ό,τι χρειαστεί!

Η αντιπυρική περίοδος του φετινού καλοκαιριού υπήρξε μια από εκείνες που συμβαίνουν κάθε 7-10 χρόνια και που καταγράφονται στη συλλογική μνήμη ως τραγικές.

Παρότι δεν θρηνήσαμε θύματα, η απώλεια δασικής έκτασης που υπερβαίνει το 1,5 εκατομμύριο στρέμματα και πάνω από 800 κατοικίες, οφείλει να λειτουργήσει ως καμπάνα, για να δούμε ως οργανωμένο κράτος τι δεν πήγε καλά και πού πρέπει να επικεντρώσουμε, για να μετατρέψουμε την οδυνηρή εμπειρία των απωλειών δασών σε θεμέλιο μιας, ολοφάνερα αναγκαίας πια, νέας πολιτικής διαχείρισης και υπεράσπισης των δασών μας από την πυρκαγιά.

Είναι φανερό ότι η τοποθέτηση της χώρας σε μια από τις καλύτερες θέσεις στον κόσμο σε ό,τι αφορά στον εξοπλισμό δασοπυρόσβεσης (ποσοτικά τουλάχιστον), τόσο σε ό,τι αφορά στα εναέρια όσο και σε ό,τι αφορά στα επίγεια μέσα, και παρά ταύτα αδυναμία αναχαίτισης πυρκαγιών, που κινούνται από τη δυτική ακτή της Εύβοιας στην ανατολική επί 4 ή 5 ημέρες και δεν ανακόπτονται, σημαίνει ότι πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας στη ΜΕΘΟΔΟ και την ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Ενδεικτικά αναφέρουμε, ανάμεσα σε αυτά που πρέπει να αλλάξουν, την ενίσχυση της έγκαιρης ειδοποίησης με τεχνικά σύγχρονα μέσα, αλλά και ανθρώπινη επιτήρηση, την ανάγκη μικρότερης εξάρτησης από την αεροπυρόσβεση, που βοηθάει πολύ, αλλά δεν ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ τη φωτιά, με αντίστοιχη ενίσχυση της σημασίας της επίγεια ευέλικτης επέμβασης μέρα ΚΑΙ νύκτα, της επαναφοράς μεθόδων, όπως το μελετημένο αντίπυρ, της ενίσχυσης

Φωτογραφία της Greenpeace

της γνώσης των επίγειων δυνάμεων σε ό,τι αφορά στο δασικό και μη δασικό έδαφος της περιοχής ευθύνης τους.

Η εξαγγελία για σώμα ειδικών δασοπυροσβεστών, που θα ασχολείται και με την πρόληψη το χειμώνα, κινείται προς την ορθή κατεύθυνση.

Αλλά η ΟΛΗ πολιτική ΠΡΟΛΗΨΗΣ, ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ και ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ των πυρκαγιών πρέπει να εξετασθεί διεξοδικά και να αλλάξει ουσιαστικά, διότι διαχρονικά έχει αποτύχει.

Επιπλέον: απόλυτη προτεραιότητα στην ΦΥΣΙΚΗ αναγέννηση, μετά τη φωτιά.

Διαφορετικά το φετινό καλοκαίρι θα φαντάζει «καλούτσικο» μπροστά σε όσα μας περιμένουν, με την επιδείνωση της κλιματικής κρίσης.

Τι πρέπει να γίνει μετά τις πυρκαγιές

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΠΘ ΣΥΝΟΨΙΖΕΙ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Άμεσα μέτρα και παρεμβάσεις, που πρέπει να υλοποιηθούν μετά τις πυρκαγιές, μέσα στον Σεπτέμβριο και τους προσεχείς μήνες, συνιστά το τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ. Σε άρθρο-παρέμβαση η πρόεδρος του τμήματος, καθηγήτρια του ΑΠΘ, Θέκλα Τσιτσώνη, ιεραρχεί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ τις επείγουσες ενέργειες, που πρέπει να ξεκινήσουν τις ερχόμενες ημέρες και τα έργα αποκατάστασης των καμένων δασών που προτείνει το τμήμα Δασολογίας και Φ.Π. του ΑΠΘ.

Το φετινό καλοκαίρι βιβλική καταστροφή έπληξε τη χώρα μας, δημιουργώντας σε όλους και όλες ιδιαίτερη οδύνη. Εκδηλώθηκαν πολλές – και σε διαφορετικές περιοχές – πυρκαγιές ιδιαίτερα καταστροφικές, ανεξέλεγκτες, μεγάλης διάρκειας και έντασης και σε περιόδους καύσωνα. Η χώρα μας βρέθηκε σε πύρινο κλοιό, εκατοντάδες κάτοικοι χρειάστηκε να μετακινηθούν σε ασφαλές μέρος και ευτυχώς μέχρι τώρα δεν υπήρξαν ανθρώπινες απώλειες.

Η καταστροφή όμως χιλιάδων στρεμμάτων δασών και δασικών εκτάσεων δημιουργεί **τεράστιες απώλειες στη βιοποικιλότητα**. Ζώα, πουλιά, έντομα, ερπετά καίγονται

ζωντανά, διότι δεν έχουν περιθώριο μετακίνησης και κανείς δεν οργανώνει εκκένωση για αυτά, ώστε να σωθούν. Επιπλέον, κάποια, που ενδεχομένως θα σωθούν, θα αντιμετωπίσουν σύντομα το φάσμα της πείνας και της έλλειψης καταφυγίων. Η τροφική τους αλυσίδα έχει καταστραφεί και θα πάρει πολλά χρόνια για να επανέλθει.

Φυτά σπάνια ή και πιο κοινά που απαιτούν συγκεκριμένο περιβάλλον για να αυξηθούν δεν μπορούν πια να επιβιώσουν και εξαφανίζονται. Η Ελλάδα, χώρα της βιοποικιλότητας, έχει χάσει, και ίσως οριστικά, κάτι ακόμη. Αυτό το γεγονός αποκτά μεγαλύτερη βαρύτητα, όταν καίγονται προστατευόμενες περιοχές, ανεκτίμητης οικολογικής και περιβαλλοντικής αξίας και ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς.

Η Ελλάδα ως μεσογειακή χώρα πλήττεται από αρχαιότατων χρόνων από πυρκαγιές, οι οποίες αποτελούν μέρος των φυσικών διεργασιών των οικοσυστημάτων της. Η συχνότητα όμως και η έκταση των πυρκαγιών, που συνεχώς αυξάνονται, δημιουργούν τεράστια προβλήματα, που θα επηρεάσουν την οικολογική ισορροπία της χώρας μας κάνοντας σύντομα αισθητή την αλλαγή του κλίματος. Τα κύματα καύσωνα και οι περίοδοι ξηρασίας, που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή σε συνδυασμό με τις αλλαγές στη χρήση γης, την εγκατάλειψη

της υπαίθρου και την έλλειψη διαχείρισης των δασικών εκτάσεων, έχουν καταστήσει τα δάση πιο εύφλεκτα, οδηγώντας σε όλο και μεγαλύτερες και πιο ανεξέλεγκτες πυρκαγιές που φτάνουν και καταστρέφουν παρακείμενους οικισμούς και χωριά.

Δημιουργείται έτσι με τις πυρκαγιές ένας «φαύλος κύκλος», καθώς τα δάση είναι τεράστιες αποθηκευτικές δεξαμενές άνθρακα και, όταν καίγονται, μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα. Με τις πυρκαγιές προβλέπεται πως η ατμοσφαιρική ρύπανση θα αυξηθεί κατά 15 έως 20 % με ρύπους, που θα επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο την ανθρώπινη υγεία. Οι ρύποι, όπως το διοξείδιο του άνθρακα, δεν θα απορροφώνται, ούτε θα «φιλτράρονται» και έτσι οι συνθήκες θα αλλάξουν, η θερμοκρασία θα αυξηθεί και **το φαινόμενο του θερμοκηπίου θα γίνει πιο έντονο.**

Υπάρχει τρόπος να σταματήσουν οι Πυρκαγιές;

Υπάρχει τρόπος να σταματήσουν οι Πυρκαγιές; Όχι, αλλά θα πρέπει να γίνει προσπάθεια να περιοριστεί το φαινόμενο με την εμπλοκή ολόκληρης της κοινωνίας. Εάν η ευαισθητοποίηση των πολιτών είναι το ένα ζητούμενο, το άλλο είναι η αλλαγή στρατηγικής από την πολιτεία. **Η πρόληψη επιτέλους πρέπει να γίνει πράξη.**

Η ανασυγκρότηση των δασικών υπηρεσιών είναι ουσιαστικό προαπαιτούμενο για την πρόληψη των πυρκαγιών και την αειφορική διαχείριση των δασών. Τμήμα των κονδυλίων που διατίθενται στην καταστολή των πυρκαγιών και στην αποκατάσταση των ζημιών μπορούν να στελεχώσουν πλήρως τις δασικές υπηρεσίες και να συμβάλουν σημαντικά στην πρόληψη.

Η πυρκαγιά, όταν σβήνει, συχνά ξεχνιέται, αλλά τα προβλήματά της μένουν πίσω για πολλά χρόνια. Μετά την πυρκαγιά πρέπει να οργανωθούν μέτρα αποκατάστασης. Συχνά εκείνα που οργανώνονται αφορούν μόνο στην αντιπλημμυρική δράση. **Σπανίως υπάρχουν μέτρα στήριξης της βιοποικιλότητας** και της σταδιακής επαναφοράς της. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ειδικά για τα σπάνια φυτά δεν υπάρχουν βοτανικοί κήποι που να τα προστατεύουν, *ex situ*, ούτε στις προστατευόμενες περιοχές, ώστε να μπορούν να αναπαραχθούν και να χρησιμοποιηθούν στην αποκατάσταση του οικοσυστήματος. Ο δασικός πλούτος της χώρας, που ήταν ήδη σε απειλούμενη κατάσταση λόγω των καταπατήσεων, έχει μειωθεί κατά μεγάλο ποσοστό και από τις πυρκαγιές. **Πρέπει άμεσα να οργανωθεί μακροπρόθεσμο σχέδιο αντιπυρικής προστασίας αλλά και προστασίας της βιοποικιλότητας.**

Το Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος προτείνει σειρά μέτρων, ιεραρχημένων χρονικά, πιστεύοντας ότι αυτά μπορούν:

- Να συμβάλουν αποτελεσματικά στην έγκαιρη αποκατάσταση των καμένων δασών, και στην αποτροπή καταστροφικών διαβρωτικών φαινομένων και επικίνδυνων πλημμυρικών φαινομένων.
- Να δράσουν προληπτικά κατά των δασικών πυρκαγιών και υπέρ της πυροπροστασίας ζώων και περιουσιών.

Άμεσα μέτρα αποκατάστασης των καμένων δασικών εκτάσεων. Άμεση κήρυξη των καμένων δασικών εκτάσεων ως αναδασωτέων (σύμφωνα με το άρθρο 117 του Συντάγματος), και απαγόρευση της βοσκής για 5 έτη.

Άμεση αποτύπωση, χαρτογράφηση και περιγραφή των καμένων εκτάσεων, η οποία για τις δασικές εκτάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνει:

Καταγραφή των ορίων των καμένων εκτάσεων και κατοχύρωση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (ενεργή αποτροπή κατα-

πατήσεων).

Προσδιορισμό, χαρτογράφηση και περιγραφή των καμένων οικοσυστημάτων. Χαρτογράφηση των κλίσεων γης. Προσδιορισμό εκτάσεων με προστατευτικό χαρακτήρα (πχ. στα ανάντη των οικισμών) Χαρτογράφηση των εκτάσεων με κλίση >50%. Χαρτογράφηση καμένων συστάδων με ηλικία μικρότερη των 20 ετών στις οποίες δεν αναμένεται φυσική αναγέννηση, προκειμένου να γίνει τεχνητή αναδάσωση.

Ακολουθώς:

Σύνταξη μελέτης αποτροπής διαβρωτικών και πλημμυρικών φαινομένων. Υλοτομία των καμένων δένδρων και αξιοποίηση του ξύλου και κατάλληλη διευθέτηση των υπολειμμάτων υλοτομίας, όπου αυτό είναι εφικτό, για λόγους αισθητικής αλλά και καλύτερης πυροπροστασίας των μελλοντικών συστάδων.

Υλοποίηση των αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων, η οποία θα πρέπει τουλάχιστον να περιλαμβάνει:

Δημιουργία αντιδιαβρωτικών κλαδοπλεγμάτων και κορμοδεμάτων σε περιοχές όπου η κλίση του εδάφους υπερβαίνει το 25% και υπάρχουν φυσικά χειμαρρικά ή συνεχούς ροής ρέματα. Κατασκευή ξυλοφραγμάτων στα σημαντικότερα ρέματα για τη συγκράτηση των φερτών υλικών. Υλοποίηση των έργων αναδασώσεων και αποκατάστασης, η οποία μεταξύ άλλων θα πε-

ριλαμβάνει: Αναδάσωση των εκτάσεων με κλίση >50%, ή καμένων συστάδων με ηλικία μικρότερη των 20 ετών, στις οποίες δεν αναμένεται φυσική αναγέννηση. Φυτεύσεις για τον εμπλουτισμό των περιοχών πέριξ των οικισμών με «πυράντοχα» πλατύφυλλα είδη για τη βελτίωση της μελλοντικής τους πυροπροστασίας.

Παρατηρήσεις: Επείγει όλες οι ενέργειες να γίνουν ταχύτατα.

Επείγει να προσδιοριστούν άμεσα οι ευαίσθητες περιοχές στη διάβρωση (κυρίως περιοχές με μεγάλες κλίσεις) και να γίνουν τα αντιδιαβρωτικά έργα (κυρίως κορμοπλέγματα) μέχρι τις αρχές του χειμώνα, επειδή ο προϋπολογισμός εκτέλεσης των απαιτούμενων έργων θα είναι μεγάλος.

Επείγει επίσης να προσδιοριστούν οι οικολογικά ευαίσθητες περιοχές (περιοχές με δυσκολία φυσικής αναγέννησης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω), ώστε να γίνουν εντός του πρώτου χειμώνα (μέχρι νωρίς την άνοιξη) οι αναδασώσεις σε αυτές.

Επείγει να προσδιοριστούν άμεσα οι εκτάσεις με προστατευτικό χαρακτήρα, οι οποίες θα έχουν προτεραιότητα σε έργα αποτροπής της διάβρωσης και των πλημμυρικών φαινομένων αλλά και έργων αναδάσωσης.

Το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων για τις δασικές πυρκαγιές

Το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, με την πολυετή ερευνητική γνώση και πρακτική εμπειρία σε δασικά θέματα, αναφέρει τα εξής σχετικά με τις πρόσφατες δασικές πυρκαγιές:

«Για μια ακόμη φορά βρισκόμαστε μάρτυρες μιας απίστευτης καταστροφής: Οι δασικές πυρκαγιές της τελευταίας εβδομάδας κατέκαυσαν τεράστιες δασικές εκτάσεις, κατέστρεψαν εκτεταμένες αγροτικές καλλιέργειες και προξένησαν βαρύτατες ζημιές σε αστικές περιοχές.

Είναι γεγονός ότι ως μεσογειακή χώρα οφείλαμε να έχουμε συνειδητοποιήσει, ότι οι πυρκαγιές είναι συνδεδεμένες με τις κλιματικές συνθήκες, καθώς και με τους τύπους βλάστησης της χώρας. Κατά συνέπεια ο μόνιμος αντιπυρικός μας σχεδιασμός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τρία σκέλη: **την πρόληψη, την καταστολή και την αποκατάσταση.**

Στο πρώτο σκέλος, της πρόληψης, εμπλέκονται κυρίως οι Δασικές Υπηρεσίες, ή ό,τι έχει απομείνει από αυτές, καθώς έχουν αποδεκατιστεί σε προσωπικό: παρά τις υποσχέσεις εδώ και μια δεκαετία δεν έχει γίνει καμία πρόσληψη δασικών υπαλλήλων, πλην εποχικού προσωπικού την περίοδο 2017-2018. Οι περισσότερες δασωμένες εκτάσεις είναι εκτός διαχείρισης επί αρκετές δεκαετίες. Είναι λυπηρό η άλλοτε ακμαία Δασική Υπηρεσία, που στο παρελθόν έπαιξε έναν σημαντικό ρόλο για την ανασυγκρότηση της ρηγμαγμένης υπαίθρου και της προστασίας της δημόσιας περιουσίας, να εγκαταλείπεται στο βωμό μιας στρεβλής ανάπτυξης.

Στο δεύτερο σκέλος, της δασοπυρόσβεσης, δεν έχουν γίνει σοβαρά βήματα οργάνωσης και επιτελικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Το βασικό και τραγικό λάθος της απόφασης μεταφοράς της δασοπυρόσβεσης στην πυροσβεστική υπηρεσία, πριν 23 χρόνια, είχε ως αποτέλεσμα τραγικές αντιπυρικές περιόδους με πρωτοφανείς καταστροφές (1998, 2000, 2007, 2009, 2018) και απώλειες ανθρωπίνων ζωών. Παρά την μεγάλη ενίσχυση σε μέσα και προσωπικό, μια σειρά από αδυναμίες που προέρχονται από τον τρόπο δομής και λειτουργίας και που δεν βελτιώνονται με την πάροδο του χρόνου, όπως θα ήταν αναμενόμενο μετά 23 χρόνια, μειώνουν σε μεγάλο βαθμό τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και την αποδοτικότητα του μηχανι-

σμού.

Η πεισματική εμμονή σε λανθασμένες προσεγγίσεις, καθώς απορρίπτεται οποιαδήποτε κριτική είτε εκ των έσω του μηχανισμού όσο και από τρίτους, οφειλόμενη κατά πολλούς σε σκοπιμότητες, εμποδίζει την γρήγορη διόρθωση των σφαλμάτων. Παράδειγμα αποτελεί η τωρινή αντιμετώπιση των πυρκαγιών με την επικέντρωση των προσπάθειών στην συλλήβδην εκκένωση οικισμών, χωρίς τοπικά κριτήρια, και η εκτός ισορροπίας εμμονή στην εκ του αέρος καταστολή, που έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή αύξηση της καταστροφής.

Στο τρίτο σκέλος, της αποκατάστασης, εμπλέκονται πολλές υπηρεσίες γιατί στην ουσία αναφερόμαστε σε ανασυγκρότηση όλων των κατεστραμμένων υποδομών. Όσον αφορά στον δασικό χώρο το πρώτο μέλημα είναι να γίνουν όλες οι απαραίτητες μελέτες και δράσεις σταθεροποίησης των ευδιάβρωτων εδαφών, ώστε να μην έχουμε απώλεια εδαφούς. Το εάν στη συνέχεια θα πρέπει να προβούμε σε αναδάσωση, αυτό θα εξαρτηθεί από την εκτίμηση της φυσικής αναγέννησης. **Συνήθως δεν χρειάζεται να κάνουμε επεμβάσεις.** Όταν όμως αυτό κριθεί απαραίτητο, θα πρέπει να υπάρχει διαθέσιμο φυτευτικό υλικό. Η επιλογή των ειδών προς φύτευση δεν μπορεί να αφεθεί σε αφελείς αντιλήψεις, που αγνοούν τα βασικά δεδομένα της δασικής οικολογίας. Τα τελευταία χρόνια τα κρατικά φυτώρια στην ουσία δεν λειτουργούν, παράγουν ελάχιστες ποσότητες φυτών και δεν καλύπτουν τις σύγχρονες επιστημονικές προδιαγραφές προελεύσεων και τρόπου συλλογής, αποθήκευσης, διαλογής, εκτίμησης φυτρωτικότητας και δημιουργίας νέων φυταρίων προς διάθεση. Χωρίς οργανω-

μένα φυτώρια, με ανύπαρκτο προσωπικό και υποδομές δεν είναι δυνατόν να συζητούμε για αναδασώσεις, έστω και εθελοντικές.

Μετά τα τραγικά γεγονότα που βρίσκονται σε εξέλιξη, θεωρούμε ότι πρέπει να ανατραπούν όλες οι στρεβλές αντιλήψεις και πολιτικές επιλογές, που μας οδήγησαν στα ζοφερά γεγονότα που βιώνουμε. Και ας μην επαναπαυόμαστε σε χρονιές ήπιες, που ενδεχόμενα θα ακολουθήσουν. Η εμπειρία μάς λέει ότι μια χρονιά πετυχημένης δασοπυρόσβεσης, υπονομεύει τις επόμενες. Κάθε εφησυχασμός είναι εξαιρετικά επικίνδυνος.

Ως **Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ,** μπορούμε να συνεισφέρουμε τη δική μας σχετική ερευνητική γνώση και πρακτική εμπειρία σε έναν σοβαρό διάλογο, τόσο με δική μας πρωτοβουλία, όσο και με πρωτοβουλία άλλων υπηρεσιών, με σκοπό την ανάπτυξη και περιφρούρηση του δασικού και αστικού χώρου προς όφελος των ανθρώπων και του περιβάλλοντος.»

Πρέπει να κάνουμε αναδάσωση μετά από πυρκαγιά;

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΝΤΑΦΗ*

Στα μεσογειακά οικοσυστήματα της χαλεπίου πεύκης, της τραχείας πεύκης και των αειφύλλων πλατυφύλλων, αλλά και των θερμόβιων πλατυφύλλων (δρυοδασών και δασών καστανιάς) **δεν χρειάζεται καμία απολύτως αναδάσωση**. Η χαλέπιο πεύκη διατηρεί τους κώνους, που ωριμάζουν τον Απρίλιο-Μάιο στον τρίτο χρόνο της ανθοφορίας, κλειστούς για 10-15 και μέχρι 50 έτη. Οι κώνοι αυτοί δεν καίγονται και δεν ανοίγουν κατά την διάρκεια της πυρκαγιάς, αλλά 24-48 ώρες μετά από αυτή, όταν πια έχει κρυώσει το έδαφος, και δεν φυτρώνουν με την πρώτη βροχή, αλλά μόνον το φθινόπωρο, όταν έχουν πέσει πάνω από 25mm βροχής και έχει διαβραχεί το έδαφος, το οποίο έτσι εξασφαλίζει την επιβίωση των αρτίφυτρων.

Παράλληλα, εμφανίζεται σε αφθονία η **λαδανιά**, ένα κατ' εξοχήν πυρόφιλο είδος, το οποίο προστατεύει τα νεαρά φυτάρια, σκιάζοντάς τα το καλοκαίρι, ενώ παράλληλα ο μύκητας, που δημιουργεί μυκόρριζα στην λαδανιά (δηλαδή μία συμβίωση μύκητα και ριζών, η οποία αυξάνει την ικανότητα προσρόφησης νερού και θρεπτικών στοιχείων των ριζών από το έδαφος πάνω από 100 φορές), ο ίδιος μύκητας δημιουργεί μυκόρριζα και στην χαλέπιο πεύκη. **Έτσι, η φυσική αναγέννηση της χαλεπίου πεύκης είναι εξασφαλισμένη σε δάση ηλικίας μεγαλύτερης των 15-20 ετών**, οπότε στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση της τραχείας πεύκης, δεν πρέπει να κάνουμε απολύτως τίποτα παραπάνω από τα έργα προστασίας του εδάφους από διάβρωση και αποτροπή πλημμυρών.

Τα πλατύφυλλα είδη, τόσο τα αείφυλλα όσο και τα φυλλοβόλα, πρεμνοβλαστώνουν και ριζοβλαστώνουν έντονα μετά την πυρκαγιά, ήδη από το φθινόπωρο, οπότε και εδώ η αναγέννηση είναι εξασφαλισμένη και η αποκατάσταση του οι-

κοσυστήματος και του τοπίου γίνεται με πολύ πιο γρήγορους ρυθμούς. Το **πουρνάρι, το φιλύκι, ο σχίνος, οι κουμαριές, τα ρείκια** σε ένα χρόνο φθάνουν και ξεπερνούν το ένα μέτρο, η **αριά** και οι φυλλοβόλες **δρύες** το 1,5m, η **δάφνη** τα 2-2,5 m και η **καστανιά** τα 3m. Συνεπώς στην ζώνη αυτή δεν έχουμε κανένα πρόβλημα φυσικής αναγέννησης, αρκεί να προστατευθεί από τη βοσκή και τους καταπατητές που караδοκούν.

Το πρόβλημα δημιουργείται στα λεγόμενα **ορεινά μεσογειακά κωνοφόρα, δηλαδή στην ελάτη και την μαύρη πεύκη**. Η μαύρη πεύκη με τον χονδρό φλοιό της είναι προσαρμοσμένη σε έρπουσες πυρκαγιές, οι οποίες διευκολύνουν την φυσική αναγέννησή της, αλλά δεν αντέχει σε επικόρυφες πυρκαγιές και δεν αναγεννάται φυσικά ύστερα από αυτές. Η ελάτη δεν αντέχει, δηλαδή δεν είναι προσαρμοσμένη ούτε στις έρπουσες ούτε στις επικόρυφες πυρκαγιές. Στην περίπτωση αυτών των δύο ειδών **είναι απαραίτητη η αναδάσωση με υλικό που προέρχεται από σπό-**

ρους της ίδιας ή γειτονικής περιοχής. Μπορούν να εφαρμοσθούν σπορές σε πινάκια ή φύτευση διετών φυτωρίων για την μαύρη πεύκη και τετραετών για την ελάτη. Οι αναδασώσεις πρέπει να γίνουν με την ευθύνη και εποπτεία της δασικής υπηρεσίας και της αρμόδιας διεύθυνσης αναδασώσεων ή των οικείων δασαρχείων. Η αναδάσωση είναι ένα πολύ λεπτό και δαπανηρό εγχείρημα και πρέπει να γίνεται από τους ειδικούς και σύμφωνα με τις αρχές της αναδάσωσης.

Τελειώνοντας, θέλω να τονίσω ότι οι πυρκαγιές αποτελούν ένα φυσικό φαινόμενο, που μπορεί βέβαια να προληφθεί. Όταν ωστόσο ξεσπάσει, δεν πρέπει να επικρατεί πανικός, αλλά να σχεδιάζουμε με ψυχραιμία και γνώση τις απαραίτητες ενέργειες για την κατά το δυνατόν ταχύτερη και καλύτερη αποκατάσταση της καταστροφής και ιδιαίτερα την **αποτροπή της διάβρωσης** του εδάφους και των πλημμυρών.

***Σπύρος Ντάφης (1927-2014). Ομότιμος καθηγητής Δασολογίας του ΑΠΘ.**

Κάρβουνο η φημισμένη ελιά 2.500 χρόνων στις Ροβιές

Οι καταστροφικές πυρκαγιές στη Βόρεια Εύβοια, εκτός από χιλιάδες στρέμματα παρθένου δάσους κατέκαψαν και τον αρχαίο Ελαιώνα των Ροβιών, με την υπεραιώνια ελιά «Νύμφη», ηλικίας 2.500 χρόνων, που είχε περιγράψει στην αρχαιότητα ο γεωγράφος και φιλόσοφος Στράβωνας (1^{ος} αιώνας μ.Χ.).

Το υπερήλικο δέντρο (*Olea europaea*) είχε κορμό που χρειάζονταν δέκα άτομα

για να το αγκαλιάσουν και έως την καταστροφή ήταν ακόμη παραγωγικό.

Ο ελαιώνας των Ροβιών, που καταστράφηκε από τη φωτιά, **αποτελούσε Μνημείο της Φύσης**, αφού τα δέντρα του ξεπερνούσαν την ηλικία των 2000 ετών.

Ο χρήστης των κοινωνικών δικτύων Αποστόλης Παναγιώτου, ανάρτησε φωτογραφίες από την υπεραιώνια ελιά, πριν και μετά την καταστροφή. Η εικόνα πραγματικά, είναι αποκαρδιωτική.

Γλυπτά ...υποβρύχια!

Στο προηγούμενο άρθρο μας (φύλλο Ιούλιος-Αύγουστος 2021) παρουσιάσαμε ένα χάλκινο γλυπτό του Χριστού βυθισμένο από τον καλλιτέχνη στη Μεσόγειο θάλασσα. Δεν είναι το μόνο όμως υποβρύχιο γλυπτό. Υπάρχουν πολλά πλέον σε αρκετά σημεία των θαλασσών στη γη. Μερικά από αυτά παρουσιάζουμε στο παρόν άρθρο.

Ο Βρετανός καλλιτέχνης Jason deCaires Taylor έχει δημιουργήσει μια εγκατάσταση έξι γλυπτών πορτραίτων, τοποθετημένων στο βυθό της Μεσογείου, στο προστατευμένο νότιο τμήμα του νησιού της Αγίας Μαργαρίτας, απέναντι από την ακτή των Κανών. Έχει δημιουργήσει, μέσα σε μια δεκαετία περίπου, πάνω από 1.000 υποβρύχια γλυπτά σε όλο τον κόσμο από την Γρενάδα της Καραϊβικής, έως την Αυστραλία και το Μεξικό (μαζί με Μεξικάνους γλύπτες στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο MUSA του Κανκούν). Κατασκευασμένα από τοιμμένο με σιδερένο Ph και μη τοξικό, τα τρισδιάστατα πορτραίτα έχουν ύψος, το καθένα, άνω των δύο μέτρων, ζυγίζουν δέκα τόνους και είναι τοποθετημένα σε βάθος μεταξύ δύο και τριών μέτρων. Κάθε πρόσωπο έχει τεμαχιστεί στο μισό, συμβολίζοντας από τη μια μεριά τις δύο όψεις που έχει κάθε πρόβλημα, το οποίο καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε, και από την άλλη τη δύναμη αλλά και την ευθραυστότητα του ωκεανού.

Στο δυτικό άκρο της χερσονήσου της Κριμαίας (περιοχή που αποτέλεσε το μήλον της έριδος μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας) ο δύτης Vladimir Borumensky, αφού συνέλεξε πλήθος από αγάλματα πρώην κομμουνιστικών ειδώλων, συμπεριλαμβανομένων κορυφαίων μορφών της ιστορίας, όπως ο Λένιν, ο Στάλιν και ο Μαρξ, αποφάσισε να τις βυθίσει δημιουργώντας την υποβρύχια συλλογή ο «Δρόμος των ηγετών».

Υποβρύχια γλυπτά υπάρχουν ακόμα σε ένα σπάνιο υποθαλάσσιο νεκροταφείο, στη Φλόριντα των Ηνωμένων Πολιτειών, το Neptune Memorial Reef, το οποίο σχεδιάστηκε από τον καλλιτέχνη Kim Brandell. Στον... πρωτότυπο αυτό χώρο ταφής αποδίδεται πιο συχνά η ιδιότητα ενός μνημείου αποτεφρώσεων, καθώς δέχεται σε δοχεία την τέφρα νεκρών.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προσεγγίσουν αυτά τα υποβρύχια αξιοθέατα κάνοντας κατάδυση ή να τα θαυμάσουν μέσα από μία βόλτα σε σκάφος με γυάλινο πάτο. Ο ρόλος των υποβρύχιων γλυπτών δεν είναι απλώς διακοσμητικός, αλλά λειτουργούν ουσιαστικά ως ένα σημαντικό βοήθημα στην ανάπτυξη της θαλάσσιας ζωής και την αναγέννηση των κοραλλιογενών υφάλων που, τις τελευταίες δεκαετίες έχουν υποστεί μεγάλες ζημιές σε πολλά σημεία των θαλασσών. Οι κοραλλιογενείς ύφαλοι στον κόσμο πεθαίνουν με ταχύ ρυθμό. Ο κύριος παράγοντας αλλοίωσης και καταστροφής των υφάλων οφείλεται φυσικά στον ανθρώπινο παράγοντα: μόλυνση, υπεραλίευση και κλιματική αλλαγή είναι οι κύριες ανθρώπινες δραστηριότητες που προκαλούν την καταστροφή.

Μαλακά κοράλλια και σφουγγάρια θα δημιουργήσουν αποικίες πάνω στα αγάλματα, τα οποία με τη σειρά τους θα δημιουργήσουν το κατάλληλο περιβάλλον, ώστε ακόμη περισσότερη θαλάσσια ζωή να αναπτυχθεί εκεί.

Πηγές:

<https://www.portraits.gr/travel/ta-pio-entiposiaka-ipovrichia-axiotheata-tou-kosmou>

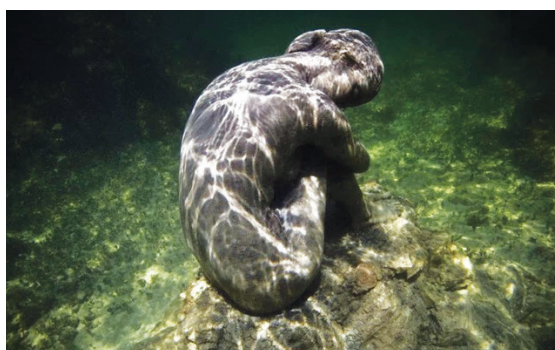
<https://www.lifo.gr/culture/moyseio-ypobryhias-tehnis-entyposiaka-glypta-20-metra-kato-apo-tin-epifaneia-tis-thalassas>

<https://www.newsbeast.gr/world/arthro/596889/o-kallitehnis-pou-dimiourgei-upovruhia-glypta>

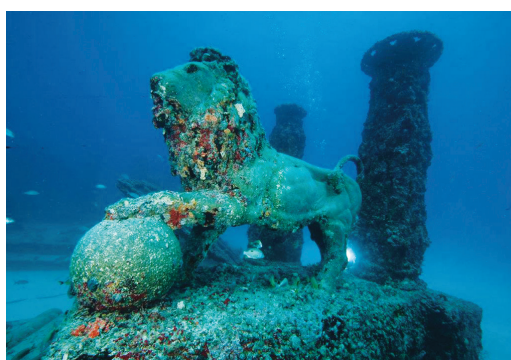

Γλυπτό διπλό πορτραίτο του Jason deCaires Taylor

Γλυπτικό σύμπλεγμα του Jason deCaires Taylor, Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο MUSA του Κανκούν στο Μεξικό

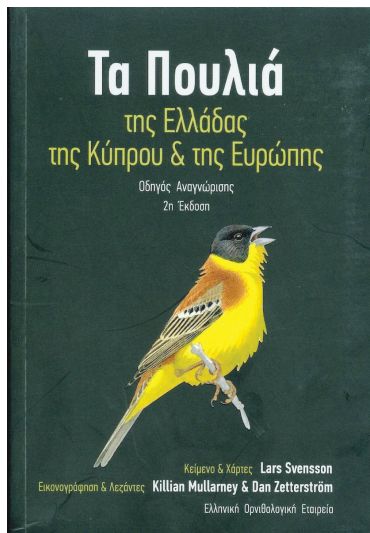
Στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο του Κανκούν στο Μεξικό, του Jason deCaires Taylor

Γλυπτό από το Neptune Memorial Reef

Τα πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης

Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΣΕ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ 2^η ΕΚΔΟΣΗ

3.500 εικόνες!

Ουσιαστικά πρόκειται για μια «εγκυκλοπαίδεια πουλιών», κατάλληλη για κάθε επαγγελματία του κλάδου, φοιτητή, ορνιθοπαρατηρητή ή απλώς φυσιολάτρη!

Ο συγκεκριμένος Οδηγός αποτελεί προσαρμογή στα ελληνικά της αγγλικής 2^{ης} έκδοσης «Collins Bird Guide» των εκδόσεων Harper Collins και είναι προϊόν μακράς συλλογικής προσπάθειας, βασισμένης στην εθελοντική βοήθεια πολλών μελών της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, μετά και την πρώτη έκδοση, η οποία είχε εξαντληθεί.

Η έκδοση ενός οδηγού αναγνώρισης στην εθνική γλώσσα έχει αποδειχθεί σε όλο τον κόσμο ως ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέσα, για να προαχθεί η γνώση και η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση για κάθε ομάδα οργανισμών. Ο συγκεκριμένος Οδηγός μαζί με ένα ζευγάρι κιάλια και ένα σημειωματάριο είναι όσα χρειάζεται κανείς, για να αναγνωρίσει όλα

τα άγρια πουλιά, που θα δει στην Ελλάδα, την Κύπρο και οπουδήποτε αλλού στην Ευρώπη και στις περιοχές γύρω από τη Μεσόγειο.

Χρήσιμες συμβουλές για νέους ορνιθοπαρατηρητές

Εάν είστε νέοι παρατηρητές και χρησιμοποιείτε τον Οδηγό για πρώτη φορά, θα πρέπει πρώτα να εξοικειωθείτε με την έννοια του μεγέθους των ειδών, έχοντας ως σημείο αναφοράς ενδεχομένως ένα κοινό είδος, το οποίο και θα συγκρίνετε με τα υπόλοιπα, ώστε να εξασκηθείτε στην αναγνώρισή τους. Δεύτερο σημείο, το οποίο λαμβάνει κανείς υπόψη, είναι η γενική εντύπωση ενός είδους ή κάποιο διακριτό σημείο του, το οποίο και θα βοηθήσει τον παρατηρητή στην αναγνώριση. Σημαντικό ρόλο στη συνέχεια παίζει η εποχή του χρόνου (άνοιξη, φθινόπωρο, κ.λπ.), αλλά και ο τόπος όπου γίνεται η παρατήρη-

ση (υγρότοπος, αστικό - αγροτικό τοπίο, παράκτιο μέτωπο, κ.λπ.), όπως επίσης και η ευρύτερη περιοχή (Ελλάδα, Ευρώπη, κ.λπ.).

Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την εμπειρία, που προκύπτει από την επανάληψη και τη διάθεση για μάθηση, συντελούν στο να μπορεί να αναγνωρίζει κανείς όλο και περισσότερα είδη. Τέλος, σημαντικό είναι ότι η εξάσκηση με τη βοήθεια των μελών και εθελοντών της Ορνιθολογικής Βοηθίας στην ταχύτερη απόκτηση αυτής της γνώσης!

Διάθεση Οδηγού

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν άμεσα τον Οδηγό από τα γραφεία της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ στην Αθήνα (Θεμιστοκλέους 80, Εξάρχεια), είτε να τον παραγγείλουν τηλεφωνικά στο 210 8228704 & 210 8227937 (Δευτέρα-Παρασκευή, ώρες 9:00-17:00) ή να αποστείλουν με e-mail τα στοιχεία τους στο info@ornithologiki.gr για να τους αποσταλεί ταχυδρομικά με αντικαταβολή.

Ο πιο σύγχρονος και ενημερωμένος Οδηγός αναγνώρισης των πουλιών της Ελλάδας, της Κύπρου, της Ευρώπης και των περιοχών γύρω από τη Μεσόγειο μόλις κυκλοφόρησε από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, με πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος, τον βióτοπο, την κατανομή, την εμφάνιση και τη φωνή για 1.000 σχεδόν είδη, μέσα από χάρτες και

Μύθοι των λουλουδιών

■ Νίκη Τσάμη

Πικραγουριά

Η λατινική της ονομασία είναι: *Embolium elaterium* και ανήκει στην οικογένεια των κολοκυνθωδών. Άλλες ελληνικές ονομασίες είναι Δραγουριά, Αγριαγουριά, Κοπραγουριά, αλλά και Ελατήριο, Πεταχτούλα, Εμβάλιο και οι μεν πρώτες τρεις αφορούν στην ομοιότητά της με την αγγουριά, οι τρεις δεύτερες από την ιδιότητά της να εκσφενδονίζονται οι σπόροι της, αν πιέσεις λίγο το ...αγγουράκι - καρπό.

Αυτοφυές της Μεσογείου, πολυετές, φυτέται σε ακαλλιέργητες, πετρώδεις τοποθεσίες και συνήθως έρπει, αλλά και αναρριχάται. Όλα τα μέρη του καλύπτονται από σκληρές ...τρίχες, που τρυπάνε, σαν αξύριστα γένια δυο ημερών, ένα πράμα. Είναι πολύ καλό μελισσοκομικό φυτό.

Γνωστό από τα αρχαία χρόνια στην Ελλάδα, θεωρήθηκε «πανφάρμακο», για

θεραπείες καρκίνου του πεπτικού, ως καθαρτικό, αναλγητικό, για την ιγμορίτιδα και άλλες ακόμα. Η εφαρμογή γινόταν από ειδικούς και όχι από τον καθένα, γιατί ήταν και παραμένει ισχυρότατο δηλητήριο, ακόμα και σε ελάχιστες ποσότητες.

Αλλά τα πικραγγουρα έχουν και μια άλλη, πολύ παράξενη ιδιότητα, είναι μάλλον ήταν, παιχνίδι, επικίνδυνο, αλλά παιχνίδι, για τα παιδιά του ...προηγούμενου αιώνα και της αλάνας. Μαζεύαμε τα πικραγγουρα, όταν ήταν κάπως ώριμα, χωριζόμαστε σε δυο ομάδες αντίπαλες και εκτοξεύαμε τους σπόρους, ζουλώντας τα αγγουράκια ή πετώντας τα δίκην χειροβομβίδας!

Αλλά πώς μας προέκυψε η Πικραγουριά;

Κάποτε, ζούσε μια οικογένεια, γονείς και δυο παιδιά, πολύ όμορφα, αλλά η μητέρα πέθανε και ο πατέρας ξαναπαντρεύτηκε και τα παιδιά απέκτησαν μητριά. Τα σύννεφα δεν άργησαν να φανούν. Η νύφη ή δεν είχε καταλάβει τι την περίμενε με τις υποχρεώσεις, που δεν είχε η ίδια δημιουργήσει ή δεν ήθελε να τις αναλάβει. Κι άρχισε ο χαβός: ποιος θα πάει με το κοπάδι; Τα παιδιά. Ποιος θα πλύνει; Τα παιδιά. Ποιος θα μαγειρέψει, ποιος θα φέρει ξύλα; Αλλά και ό,τι άλλο προέκυπτε, όλα για την πλάτη των παιδιών και μόνιμα η επωδός: «Από μένα τα περιμένετε όλα;» Ο πατέρας μετά από λίγο καιρό πέθανε και αυτός, από τον πόνο για τα παιδιά του.

Τα παιδιά, στο χωριό, πάντα δούλευαν

σκληρά, αλλά με το σούρουπο, που σταματούσαν οι δουλειές, όλα, αγόρια και κορίτσια, μαζεύονταν στην πλατεία και έπαιζαν. Των ορφανών, όμως δεν τελείωναν ποτέ οι δουλειές. Οι φωνές και τα γέλια των άλλων παιδιών τούς τρυπούσαν τα αυτιά και μαχαίρωναν την καρδούλα τους. Τα μάτια τους έτρεχαν βρύσες και τα δάκρυα πότιζαν, άλλοτε το ράψιμο, κι άλλοτε το πλέξιμο...

Μια μέρα όμως στην αυλή τους φύτεψε ένα παράξενο, μαλακό φυτό, που άνθισε και στη συνέχεια έκανε κάτι περίεργους καρπούς, που, όταν τους έκοβαν, εκτοξεύονταν οι σπόροι τους. Το βρήκαν πολύ ωραίο παιχνίδι και έπαιζαν και γελούσαν σαν όλα τα παιδιά και, σαν να μην έφτανε τόση χαρά, οι καρποί ήταν και πολύ γευστικοί. Η μητριά τα άκουσε και τα είδε, με πασαλειμμένα τα γελαστά μουτράκια τους και σκύλιασε: «Ακούς εκεί; Εγώ να παιδεύομαι να τα μεγαλώσω κι αυτά να γελούν και να μου τρώνε το βιός μου». Και έξαλλη, καθώς ήταν, άρχισε να ξεριζώνει το φυτό με μανία. Όμως οι θεοί, που δεν θέλουν το άδικο, μετέτρεψαν το φυτό από γλυκό σε πικρό δηλητήριο και, καθώς η μητριά το ξερίζωνε, το κατάπινε, το ανέπνεε, αλλά και όπου το ακουμπούσε έκανε πληγές και σε λίγο είχε πεθάνει.

Και από τότε αυτό το φυτό το ονόμασαν Πικραγουριά και μας διδάσκει ότι το καλύτερο και το χειρότερο μπορεί να συνυπάρχει ως φάρμακο και ως φαρμάκι. Αλλά και ως παιδιά αποκτήσαμε, ένα παιχνίδι να μας θυμίζει ότι η χαρά και η πίκρα πάνε μαζί πάνε.

Το Εθνικό Πάρκο Στροφιλιάς: Ομορφιά, περηφάνεια και ευθύνη μας!

του Γιώργου Κανέλλη*

Η καλοκαιρινή πρόσκληση της «Πελοποννήσου» για ένα κείμενο συνολικής παρουσίας του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου, Στροφιλιάς και Κυπαρισσιακού Κόλπου, απέφερε το παρακάτω κείμενο, το οποίο και δημοσιεύτηκε σε ειδικό ένθετο αφιέρωμα της εφημερίδας της Πάτρας την Κυριακή 18 Ιουλίου.

Κρίνουμε χρήσιμο να το αναδημοσιεύσουμε και στην «εν αιθρία».

Η πρώτη λέξη που έρχεται στο μυαλό ενός που θέλει να μιλήσει για την περιοχή της Στροφιλιάς και του Κοτυχίου, είναι «**μοναδικότητα**». Πράγματι το Εθνικό Πάρκο των υγροτόπων Κοτυχίου, Στροφιλιάς και Κυπαρισσιακού Κόλπου είναι μοναδικό ως προς την ποικιλότητα όχι μόνο των μορφών ζωής που φιλοξενεί, αλλά και των οικοτύπων που περιλαμβάνει: σε μια σχετικά στενή λωρίδα παραλιακής πεδινής γης συνυπάρχουν δάση κουκουναριάς και βελανιδιάς με υγρολίβαδα, λιμνοθάλασσες, υδατορεύματα, πλατιές αμμώδεις παραλίες, μια αλυκή, αρχαιολογικοί χώροι, αλλά και ένα χαμηλό μεν, κανονικό όμως βουνό!

Δύσκολα τα βρίσκει κανείς όλ' αυτά μαζί κι αυτό πολλαπλασιάζει την ευθύνη αρχών και πολιτών να τα διαφυλάξουμε από ένα **πλήθος κινδύνων που τα απειλούν**. Διότι κίνδυνοι δεν έπαψαν να υπάρχουν και πλήγματα να καταφέρονται, παρά το υψηλό επιπέδου καθεστώς προστασίας, μια και δεν πρόκειται μόνο για Εθνικό Πάρκο, αλλά και για μια από τις 11 υγροτοπικές περιοχές RAMSAR της χώρας, διεθνούς σημασίας.

Αξίες για άγρια ζωή και ανθρώπους

Για τη σημασία του όλου αυτού πλέγματος βιοτόπων για τη διατήρηση της άγριας ζωής, πράγμα που αποτελεί υποχρέωση και έναντι του Συντάγματος όσο και έναντι της ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας (συνθήκη Ramsar), αρκεί να αναφέρουμε ότι στα 24 είδη οικοτύπων του Πάρκου έχουν παρατηρηθεί 261 από τα 442 πτηνά που παρατηρούνται στη χώρα μας, περιλαμβανομένων και 40 που ανήκουν στα απειλούμενα είδη (κόκκινο βιβλίο), 8 είδη αμφιβίων, 23 θηλαστικών περιλαμβανομένης της βίδρας και του τσακαλιού.

Πρέπει να πούμε εδώ ότι δίνουμε μεν έμφαση στη διαφύλαξη των αξιών του ξεχωριστού, όπως είπαμε, Εθνικού μας Πάρκου, λόγω του μεγάλου αριθμού των

απειλών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, όμως κάθε άλλο παρά γκρίζα είναι η εικόνα που θέλουμε να δώσουμε: μπορούμε και πρέπει να το χαιρόμαστε με όλους τους τρόπους που δεν το βλάπτουν, όπως κολυμπώντας στις εξαιρετικές του παραλίες το καλοκαίρι, περπατώντας στα δασικά μονοπάτια του, παρατηρώντας την ορνιθοπανίδα του, επισκεπτόμενοι τους αρχαιολογικούς του χώρους. Διότι πράγματι οφείλουμε μεν να το μοιραστούμε με την άγρια ζωή, αλλά δεν είναι μικρό και το δικό μας μερίδιο!

Πιο αναλυτικά οι κυριότεροι βιότοποι του Εθνικού πάρκου είναι:

-Το **Δημόσιο Δάσος της Στροφιλιάς** (22.000 στρέμματα) με κύρια είδη την κουκουναριά και τη βελανιδιά, που διακατέχεται από τις Ιερές Μονές, Μεγάλου Σπηλαίου, το τμήμα που βρίσκεται στο νομό Αχαΐας και Μονή Ταξιαρχών Αιγιαλείας, το τμήμα που βρίσκεται στο νομό Ηλείας.

-Οι **λιμνοθάλασσες** Κοτυχίου, Προκόπου, Καλογριάς, το έλος της Λάμιας, η Αλυκή Λεχαιών.

-Τα **Μαύρα Βουνά**, τα οποία είναι ιδιωτική δασική έκταση αναγνωρισμένη στην ολότητα των κατοίκων (εξ αδιαίρετου) της τέως Κοινότητας Αράξου Αχαΐας, εμβαδού 11400 στρεμμάτων, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αριθ.102571/838/141-07-1949. Σε μέρος αυτών λειτουργεί λατομική ζώνη.

-Ο μικρός ποταμός **Λάρισος** και ο υδραύλακας **Κέντρος**, που διασχίζει το δάσος.

Το σύνολο των παραπάνω εκτάσεων, με την αριθ.12365/2009 Κ.Υ.Α. χαρακτηρίστηκε **Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφιλιάς**, έπειτα από σχετική **Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη**. Η απόφαση αυτή ακυρώθηκε με την αριθ. 1671/2016 απόφαση του Σ.τ.Ε. επειδή έπρεπε να εκδοθεί Π.Δ. σύμφωνα με τον Νόμο 1650/1986. Το Προεδρικό Διάταγμα εκκρεμεί και είναι ευθύνη της κυβέρνησης να μη χαθεί καθόλου χρόνος μετά την ολοκλήρωση των εκπονούμενων νέων Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών για την έκδοσή του.

Με την αναμόρφωση των ορίων των προστατευόμενων περιοχών προστέθηκε στην ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου και η μακρά επιμηκής **παραλία και παραλιακή ζώνη του Κυπαρισσιακού Κόλπου**, που περιλαμβάνει και την Λίμνη του Καϊάφα, στην Ηλεία, για την οποία ισχύει ειδικό Προεδρικό Διάταγμα που ορίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις.

Τα προβλήματα

Άγνοια, απληστία, παρανομία, αυ-

Άποψη της Λατομικής ζώνης Αράξου - το αποκαταστημένο τμήμα

Παρατήρηση πουλιών στον Πρόκοπο

θαιρέσιες έχουν προκαλέσει ένα πλήθος προβλημάτων και ενεργών απειλών κατά της ακεραιότητας του Εθνικού Πάρκου, της χλωρίδας του, της ενότητας των οικοτύπων του και της άγριας ζωής που φιλοξενεί.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα του Εθνικού Πάρκου είναι η συνεχιζόμενη εκκρεμότητα της καταπατημένης, σταδιακά από την Κατοχή ως και τη δεκαετία του '90 περιοχή των Σαμαρείκων. Πρόκειται για μια **εκχερσωμένη και καταπατημένη έκταση 803 στρεμμάτων**, που έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με δύο (2) αποφάσεις των Αρμοδίων Οργάνων Περιφέρειας Δ. Ελλάδος και Αποκεντρωμένης ΔΕΠΠ, που ισχύουν, αλλά δεν έχουν εφαρμοστεί. Στις εκτάσεις αυτές, έχουν ανεγερθεί και **δέκα αυθαίρετες οικοδομές** των καταπατητών, που απογράφονται από το έτος 1980, από την Κοινότητα Μανωλάδας Ηλείας, οι οποίες έχουν, σχεδόν όλες τελεσίδικα κριθεί από τα Διοικητικά Δικαστήρια ως αυθαίρετες.

Ένας μακροχρόνιος δικαστικός και διοικητικός αγώνας δεκαετιών της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας έχει οδηγήσει στην αναχαίτιση των καταπατήσεων και της ανέγερσης νέων αυθαιρέτων, αλλά όχι και στην εφαρμογή των αποφάσεων αναδάσωσης. Κατά την προσωπική γνώμη του γράφοντος η εφαρμογή των αποφάσεων αναδάσωσης είναι αναγκαία, για να αποκατασταθεί η ενότητα του οικοσυστήματος, δεν αρκούν όμως προς τούτο μέτρα επιβολής, αλλά απαιτείται και αποκατάσταση εκείνων εκ των παρανόμων κατόχων που είναι επαγγελματίες αγρότες σε δημόσια ιδιοκτησία αγροτική γη.

Στη δασική έκταση των **Μαύρων Βουνών** (εμβαδού 11400 στρεμμάτων) έχουν παράνομα σε πολλά σημεία επιχειρηθεί κατατμήσεις και έχουν πωληθεί σε εταιρείες και ιδιώτες, οι οποίοι πιέζουν να αποχαρακτηριστούν από δασικές, χωρίς μέχρι στιγμής να τα καταφέρνουν, έπειτα από ενέργειες του Δασαρχείου Πατρών και δικαστικές επιτυχίες της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας. Επίσης στα Μαύρα Βουνά λειτουργεί ακόμη με παρατάσεις (η τελευταία το 2014, 6ετής!) από το 2011, που όφειλε να έχει κλείσει η **λατομική Ζώνη Αράξου**, ενώ επιχειρείται παράτασή της και μέχρι το 2023. Σήμερα επίσημη έγγραφη παράταση δεν υπάρχει, αλλά τα λατομεία συνεχίζουν να εξορύσσουν. Η κατάσταση αυτή αποτελεί γελοιοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Βαριά βλαπτικές επεμβάσεις (κλείσιμο της εξόδου στη θάλασσα, τοποθέτηση διχτύων, που θανατώνουν πολλά υδρόβια πουλιά, αμφίβια, ερπετά, βίδρες) στον μεγάλης παροχής και κρίσιμης σημασίας υδραύλακα **Κέντρο** για ελάχιστο αλιευτικό όφελος, αναμένεται να παύσουν μετά την αφαίρεσή του από τον παραχωρούμενο ενοικιαστή του ιχθυοτροφείου του Πρόκοπου, μετά από τεκμηριωμένες ενέργειες της περιφερειακής παράταξης «**Οικολογική Δυτική Ελλάδα**».

Επιμένουσα λαθροθηρία κάποιων (όχι πολλών) με περίσσιο θράσος, αυτοσχέδιο όσο και καταστροφικοί αγώνες μοτοκρός στις αμμοθίνες του Γιαννισκαρίου, αβάσιμοι σχεδιασμοί για τοποθέτηση Αιολικών Μονάδων στα Μαύρα Βου-

Δάσος, υγρολίβαδο, τα Μαύρα Βουνά στο βάθος

Ο Πρόκοπος από τα Μαύρα Βουνά

νά, ενώ είναι περιοχή αποκλεισμού ως ζώνη Ειδικής Προστασίας πτηνών εντός περιοχής Ramsar, βάρβαρη ισοπέδωση αμμοθινικών εκτάσεων από ιδιοκτήτες καντινών, διάσπαρτες αποθέσεις απορριμμάτων σε χωματόδρομους της Λάμιας συμπληρώνουν τον κατάλογο των πιέσεων και απειλών εις βάρος της άγριας ζωής και των οικοτύπων του Εθνικού Πάρκου.

Να προσθέσουμε και την **εγκατάσταση φωτισμού γύρω από το Τείχος Δυμαί-**

ων εκ μέρους της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, χωρίς προεκτίμηση των σοβαρών επιπτώσεων που έχει στην εντομοπανίδα και την ορνιθοπανίδα της περιοχής αυτής, που ανήκει στην Α' ζώνη υψηλής προστασίας. Ελπίζουμε οι σχετικές αναφορές της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας να καταλήξουν σε δραστική μείωση της έντασης του φωτισμού, ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις.

Η δική μας στάση

Να τα βάλουμε λοιπόν μαύρα; Δεν εισηγούμαστε κάτι τέτοιο.

Πρώτον, γιατί μια τέτοια στάση οδηγεί στην παραίτηση. Δεύτερον, γιατί ήδη υπάρχουν σημαντικές επιτυχίες όσον αφορά και στη διαφύλαξη των ευαίσθητων στοιχείων του Πάρκου και την αναχαίτιση συμφερόντων, που θέλουν να το σαλαμοποιήσουν ποικιλοτρόπως, και τον περιορισμό της λαθροθηρίας.

Αξίζει να δούμε το ποτήρι μισογεμάτο. Το Πάρκο μας μπορεί να μας δώσει ακόμη περισσότερα στους τομείς της αναψυχής και του οικοτουρισμού, με μόνο όρο να σεβόμαστε τους ...μόνιμους κατοίκους του, τα είδη του ζουν εκεί. Συνεισφέρει ήδη στην εικόνα της Περιφέρειάς μας διεθνώς.

Μας κάνει περήφανους γιατί υπάρχει, ανθεί και σε πείσμα των προβλημάτων παραμένει όμορφο και πολύτιμο.

*Μέλος της ΟΙΚΙΠΑ, πρώην περιφερειακός σύμβουλος

Το φυσικό αέριο δεν είναι μέρος της λύσης!

Η συζήτηση γύρω από την αναμενόμενη **αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος**, ένα φαινόμενο διεθνές, στρέφει και πάλι την προσοχή στο ενεργειακό ζήτημα, ειδικότερα στο άριστο ενεργειακό μείγμα για την επίτευξη τόσο του στόχου της καθαρής ενέργειας σε ποσοστά πάνω από 95%, όσο και της καταπολέμησης της ενεργειακής φτώχειας.

Είναι γνωστό ότι η στροφή της παρούσας κυβέρνησης σε μια ταχεία **απολιγνιτοποίηση** της ενεργειακής παραγωγής ικανοποίησε τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και δικαίωσε τις ενστάσεις τους για επενδύσεις ασύμφορες από χέρι, όπως η Πτολεμαίδα 5.

Επισήμαναν όμως με τη μεγαλύτερη δυνατή έμφαση ότι τα πλεονεκτήματα από το συνολικό εγχείρημα της απολιγνιτοποίησης ακυρώνονται σε σημαντικό βαθμό, αν το βάρος της μετάβασης πέσει στην εύκολη, πλην όμως ακριβή και εξαρτησιογόνο από το εξωτερικό λύση του φυ-

σικού αερίου ως καυσίμου ηλεκτροπαραγωγής.

Δυστυχώς μια τέτοια εξέλιξη βλέπουμε να προκύπτει. Αποκορύφωμα η αναγγελία (Βήμα 5^{ης} Σεπτεμβρίου) και νέας Μονάδας φυσικού Αερίου (εισαγόμενου) στην Κομοτηνή από ΤΕΡΝΑ και ΜΟΤΟΡ δυναμικότητας 877 MW! Έχουν προηγηθεί κι άλλες αδειοδοτήσεις τέτοιων Μονάδων, όπως του Μυτιληναίου στη Βοιωτία της τάξης των 600 MW.

Έτσι όμως δεν κάνουμε κάτι άλλο παρά να αντικαθιστούμε το φθηνό και πολύ ρυπογόνο λιγνίτη μας από ένα εισαγόμενο, επίσης ορυκτό και επομένως **επιβαρυντικό για το κλίμα** ορυκτό καύσιμο. Επιβαρυντικό επίσης με το κόστος αγοράς δικαιωμάτων βάσει της συνθήκης Κυότο.

Η πολιτική αυτή είναι σε σοβαρά λαθεμένη κατεύθυνση. Μόνο η ταχεία προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ιδίως **αιολικών** και **φωτοβολταϊκών**, με προσεκτική φυσικά χωροθέτηση, συμφέρει μακρο-

χρονίως τόσο από πλευράς συμβάδισης με τους ευρωπαϊκούς κλιματικούς στόχους, όσο και οικονομικά (δεν επιβαρύνεται με δαπάνες Κυότο). Παράλληλα, η διευκόλυνση των νοικοκυριών και επιχειρήσεων να τοποθετήσουν φωτοβολταϊκά σε στέγες και άλλες διαθέσιμες επιφάνειες, ώστε να μειώσουν το κόστος και να συμβάλουν στη μετάβαση. Φαίνεται πως στον τομέα αυτόν υπάρχει μια θετική εξέλιξη με την διευκόλυνση των σχετικών αδειοδοτήσεων, που ανακοινώθηκε.

Η εύκολη λύση των υπερ-μονά-

δων φυσικού αερίου επίσης καθυστερεί την απόλυτα αναγκαία υλοποίηση μιας στρατηγικής αποθήκευσης, βασισμένης ιδίως στα υπάρχοντα υδροηλεκτρικά μας, μέσα από την τεχνολογία της αντλησιοταμείωσης, ώστε να περιοριστεί η μεταβλητότητα της παροχής των ΑΠΕ και να εξασφαλιστεί η σταθερότητα τροφοδοσίας σε ρεύμα.

Όπως, βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ την ανάγκη εξοικονόμησης και σταθεροποίησης των αναγκών, αναγκαίο πλαίσιο κάθε βιώσιμης πολιτικής.

Γιώργος Κανέλλης

Λάθος η εγκατάσταση αιολικού πάρκου στο όρος Μπαρμπάς

ΠΑΓΙΑ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ Η ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΕ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ **NATURA**

Επανελημμένα έχουμε τονίσει ότι η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) είναι μονόδρομος, αν θέλουμε να ελέγξουμε το μέγεθος της κλιματικής κρίσης, που απειλεί ανθρώπους και οικοσυστήματα, σε κάπως ανεκτά επίπεδα.

Εξίσου όμως μονόδρομος είναι η ορθή τους χωροθέτηση, ιδίως των αιολικών πάρκων και των υδροηλεκτρικών, ώστε ν' αποφεύγονται περιοχές, τις οποίες ο νόμος έχει ορίσει ως ευαίσθητες. Τέτοιες περιοχές είναι οι περιοχές Απόλυτης προστασίας της Φύσης, οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα πουλιά, οι περιοχές Κοινοτικής Προτεραιότητας.

Μια τέτοια περίπτωση είναι το σχέδιο για Αιολικό Πάρκο 5 ανεμογεννητριών στο βουνό Μπαρμπάς (Αιγιά-

λεια) και νότια της Ρακίτας, στη θέση «Ορνιθοκάθισμα» εντός προστατευόμενης περιοχής, **Ζώνης Ειδικής για τα πουλιά**. Δίκαια ο σχεδιασμός αυτός συνάντησε την ισχυρή αντίδραση πολιτών, αυτοδιοικητικών και περιβαλλοντικών φορέων. Είναι ένα σημαντικό θέμα το πώς προχώρησε, παρότι αρχικά απέρριψαν το έργο οι ενδιαφερόμενοι Δήμοι, η Επιτροπή Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και η αρμόδια για το Φυσικό Περιβάλλον Υπηρεσία του ΥΠΕΝ.

Η ενδιαφερόμενη εταιρία με τη μέθοδο της τροποποίησης κάποιων σημείων και θέσεων φαίνεται πως πέτυχε να εμφανίσει το έργο ως διαφορετικό από το απορριφθέν και να πάρει την υπογραφή του προηγούμενου

Το όρος Μπαρμπάς όπως φαίνεται απ' το Παναχαϊκό

υπουργού περιβάλλοντος κ. Φάμελλου για να το προχωρήσει και **βιάζεται να το τελειώσει προτού βγουν τα Προεδρικά Διατάγματα οριστικής προστασίας του Μπαρμπά**.

Η σημερινή ηγεσία της Περιφέρειας Δ. Ελλάδας και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας οφείλουν να επανεξετάσουν το έργο και

να αποτρέψουν την υλοποίησή του. Λαθεμένες χωροθετήσεις δεν προκαλούν μόνο περιβαλλοντικές ζημιές, που έχουν κριθεί από το νόμο ως μη ανεκτές, αλλά και **δυσφημούν την αιολική ενέργεια**, μια ελπιδοφόρα τεχνολογία, μέρος της λύσης του ενεργειακού μας προβλήματος.

Γ. Κανέλλης

Ας μη μιλάμε ακόμη για οριστική λύση στην ΑΜΙΑΝΤΙΤ

Γνωρίζουμε ότι ο αμίαντος, σε μορφή ελεύθερων στον αέρα ινών, είναι καρκινογόνος. Επομένως είναι ευπρόσδεκτη κάθε πολιτική, που συντείνει στην αφαίρεση αμιαντούχων υλικών, όπως το αμιαντοτσιμέντο, όχι μεν άμεσα, αλλά δυνητικά επικίνδυνο από δημόσιες και ιδιωτικές εγκαταστάσεις.

Γνωρίζουμε ακόμη ότι το «καυτό σημείο» της πολιτικής απαλλαγής από τον αμίαντο είναι τις τελευταίες δεκαετίες η **ΑΜΙΑΝΤΙΤ**, η κλειστή από 20ετίας περίπου μεγάλη βιομηχανική εγκατάσταση στο Δρέπανο, σε γήπεδο 135 στρεμμάτων, που περιείχε σπασμένα φύλλα αμιαντοτσιμέντου, χυμένο μαζούτ ακόμη και σάκκους γεμάτους ίνες αμιάντου.

Είναι επομένως θετικό και ευπρόσδεκτο ότι, από τις δεκάδες χιλιάδες τόνους υλικών και χυμάτων με πρόσμιξη αμιάντου, οι 3.000 των πιο ορατών και επικίνδυνων υλικών απομακρύνονται και η

απομάκρυνση κοντεύει να ολοκληρωθεί, όπως ανακοίνωσε **ο αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος κ. Δημητρογιάννης**.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι αυτό γίνεται με τουλάχιστον δεκαετή καθυστέρηση, λόγω αγκυλώσεων σε ανεδαφικές (τυπικά νόμιμες όμως!) αποφάσεις της Αποκεντρωμένης ΔΕΠΙΝ, για μεταφορά όλων των ποσοτήτων στο εξωτερικό. Έγινε επιτέλους αποδεκτό ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει ποτέ και αποφασίστηκε η μεταφορά μόνο των 3000 τόνων των πιο επικίνδυνων υλικών.

Είναι θετικό ακόμη ότι μικρότερες συγκεντρώσεις αμιάντου, όπως στο Κ. Υγείας Κ. Αχαΐας ή στην Ηλεία, εντοπίζονται και οδηγούνται σε λύσεις απομάκρυνσης. Ένα δεν ισχύει: ότι αυτά και ιδίως η απομάκρυνση των 3.000 τόνων δίνουν «οριστική λύση», όπως δήλωσε ο κ. Δημητρογιάννης.

Όχι βεβαίως. Λύση οριστική θα υπάρξει (και αυτό το τονίζουμε χρόνια) μόνο όταν (α) σχεδιαστεί και υλο-

ποιηθεί μια πολιτική συνολικής απομάκρυνσης με παροχή στους πολίτες και επιχειρήσεις κατάλληλου χώρου για την απόθεση και υγειονομική ταφή αυτών και (β) όταν ολοκληρωθεί η εξυγίανση της ΑΜΙΑΝΤΙΤ, με τη συγκέντρωση και ΕΠΙΤΟΠΟΥ ταφή (σε μέρος του γηπέδου της, όχι μεγαλύτερο από το ένα έκτο του), και των χυμάτων με περιεκτικότητα αμιάντου. Η απόφαση αυτή είναι ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΗ, περιλαμβανόταν στην αρχική προταθείσα από την Εθνική Τράπεζα (συνιδιο-

κτήτη του οικοπέδου) εδώ και πάνω από 10 χρόνια, και πρέπει επιτέλους να αποφασισθεί και να υλοποιηθεί.

Τότε ναι, θα μιλήσουμε ΒΑΣΙΜΑ για «οριστική» λύση, τουλάχιστον όσον αφορά στην ΑΜΙΑΝΤΙΤ. Και είναι διαθέσιμο για αναπτυξιακή χρήση το υπόλοιπο τμήμα του μεγάλου αυτού παραθαλάσσιου βιομηχανικού οικοπέδου.

Επομένως τα συγχαρητήρια αναβάλλονται για τότε. Όχι πριν.

Γιώργος Κανέλλης